

3. ROČNÍK

Ciele vzdelávania v 3. ročníku

- Rozvíjať kognitívny svet žiakov v oblasti prírodovedných poznatkov poznávaním základných prírodovedných pojmov, poznávaním vzťahov medzi živou a neživou prírodou, realizovaním jednoduchých experimentov.
- Budovať národné povedomie a hrdosť, uvedomovať si príslušnosť k národu poznávaním svojej vlasti, štátnych symbolov, národných dejateľov, histórie, pamiatok.
- Rozvíjať numerické schopnosti žiakov, logické myslenie, priestorové vnímanie, zručnosť, presnosť a úhl'adnosť pri aplikácii matematických úloh.
- Učiť žiakov plynule a uvedomene čítať umelecké i náučné texty. Učiť ich vyberať z textu podstatné, aktívne si osvojovať poznatky.
- Viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnej rozmanitosti, k dôležitosti vedieť učiť sa a dorozumieť sa v cudzom jazyku.
- Učiť žiakov nebáť sa tvorivo realizovať svoje výtvarné, pohybové a literárne schopnosti.
- Učiť žiakov orientovať sa vo svojom okolí, poznať všeobecné zásady ochrany zdravia, vyvarovať sa nebezpečným situáciám, vedieť sa správať v mimoriadnych situáciách.
- Rozvíjať sociálne zručnosti - asertivitu a empatiu, viesť žiakov k tolerancii a zodpovednosti za svoje správanie.
- Učiť žiakov orientovať sa vo svete informácií, aby vedeli získať historické, zemepisné a kultúrne informácie z viacerých zdrojov.
- Získavať schopnosti pracovať v tíme, učiť sa rozdeliť úlohy, plánovať, realizovať prácu, prezentovať výsledky tímovej i svojej práce.

Z návrhu cieľov a obsahu sme vytvorili okruhy tém, ktorým sa chceme venovať v 3. ročníku

Rozvíjajúce ciele	Okruh	Téma	Predmet	Metódy a formy	Učebné zdroje	Výkonový štandard	Prierezová téma	
•Vyhľadávať na mape pohoria, charakterizovať chránené územia . Psychomotorické ciele • Poznávať rôznorodosť lesa a jeho spoločenstvo, prínos lesa pre človeka. Kognitívne ciele • Vyhľadávať na mape rieky a uvedomovať si rôznorodosť vodných zdrojov, dôležitosť ich čistoty. Psychomotorické ciele •Vyhľadávať jaskyne pomocou ikon na mape, vnímať jedinečnosť prírodných útvarov. Psychomotorické ciele • Ochutnať aspoň tri druhy minerálnych vôd, čítať etiketu. Psychomotorické ciele • Priblížiť žiakom spôsob života ľudí kedysi a dnes Socioefektívne ciele • Vážiť si svojich predkov, vedieť povedať, aké bohatstvo nám zanechali. Socioefektívne ciele • Charakterizovať osobnosť, život a zásluhy politika. Socioefektívne ciele • Rozvíjať zručnosť orientovať sa na mape. Poznávať mestá na základe ich histórie, pamiatok. Vzbudzovať záujem o spoznávanie svojej vlasti. Kognitívne ciele •Poznať význam hradu v minulosti a vedieť, ako sa v ňom žilo.	Objavujeme Slovensko	Krásky našich hôr	Vlastiveda	Vyučovanie - zážitkové - skupinové - blokové - heuristické - projektové - exkurzia Metódy - demonštrácia - rozhovor - práca s textom a obra zovým materiálom - pozorovanie - diskusia - samostatná práca - didaktická hra - prezentácia - práca s encyklopédiou, s internetom	učebnica pracovné listy časopisy obrázkový materiál mapa obrázková mapa plagáty kompas encyklopédie obrázkové značky fotografie minerálne vody etikety historické predmety dataprojektor počítač	Pozná pojem a význam chráneného územia, vie sa v ňom správať podľa značiek. Žiak rozozná druh lesa, pozná význam lesa, vie sa v ňom správať. Pozná a na mape ukáže naše najznámejšie rieky, pozná význam vody a jej využitie. Vie vymenovať známe jaskyne, vyhľadá ich na mape pomocou ikony, vie povedať zaujímavosť. Vie vymenovať známe kúpele, minerálne vody a vie, na čo slúžia. Vie vysvetliť, ako ľudia osídlili územie. V múzeu si pozrie predmety z čias osídľovania Kysúc. Vysvetlí, prečo sú historické predmety dôležité aj v dnešnej dobe. Vie vytvoriť pojmovú mapu osobnosti a povedať, prečo má byť pre nás príkladom. Vymenuje a ukáže na mape naše najväčšie mestá. Dokáže priradiť pamiatky, osobnosti, povesť, pieseň k mestu. Vyhľadá, prezentuje svoje vlastné poznatky, urobí výstavu. Vymenuje a podľa ikon na mape vyhľadá známe hrady. Pozná rozdiel hrad - zámok.	Enviromentálna výchova	
		Lesy - naše pľúca						
		Rieky, dar života						
		Slovensko plné záhad - Jaskyne						
		Minerálne a termálne vody						
	Spoznávame dejiny	Prečo sa ľudia usadili na našom území	Vlastiveda	Prečo M. R. Štefánik veľa cestoval Slávne mestá I Slávne mestá II Hrady a zámky				Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
		Predmety ako svedkovia doby						
Naše starobylé pamiatky a ich krásy		Vlastiveda						

Kognitívne ciele • Poznať význam pamiatok zapísaných v UNESCO. Chápať význam ich zachovania z hľadiska našej histórie a cestovného ruchu. Socioafektívne ciele		Svetoznáme pamiatky I Svetoznáme pamiatky II				Vie opísať časti hradu. Pozná výnimočné pamiatky našich miest, vyhľadáva ich, prezentuje svoje poznatky, urobí výstavu. Vie porozprávať o ich význame a dôležitosti pre svetové kultúrne dedičstvo.	Multikultúrna výchova
• Využívať získané zručnosti. Uvedomovať si správne medziľudské vzťahy. Poznať zmysel a cieľ učenia. Vytvárať si predstavu o sebe samom. • Zvládať základné pravidlá komunikácie, byť ohľaduplný k spolužiakom. Socioafektívne ciele • Spolupracovať v skupine. Dbať na ochranu svojho zdravia a zdravia iných. • Dodržiavať pravidlá pri hre, dodržiavať zásady komunikácie, vedieť počúvať druhých. Spolupracovať v skupine.	Ja Cesta do školy Zvyky v dennom živote Priatelia	Moja rodina Trieda Jedlo Voľný čas	Nemecký jazyk	Skupinová práca Projektové vyučovanie Metódy - hra - počúvanie - rozhovor - dramtizácia - prezentácia - samostatná práca	učebnica pracovné listy CD prehrávač Nástenné tabule Pexeso Hracie kocky	Dokáže pozdraviť a rozlíčiť sa. Vie pomenovať príslušníkov svojej rodiny. Správne používa prívlastňovacie zámená mein, dein. Vie pomenovať jednotlivé časti tela. Rozumie jednoduchým pokynom a splní ich. Vie pomenovať školský nábytok, pomôcky, činnosti. Vie rozlíšiť 1. a 2. osobu jednotného čísla. Pomenuje určené druhy potravín, nápojov, ovocia, zeleniny. Priradí k predmetom farby. Tvorí jednoduché vety. Dokáže reagovať na otázku a nadviazať kontakt. Vyzve spolužiaka k spoločnej hre. Vie usporiadať slová podľa nemeckej abecedy.	Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
Získať zručnosti v grafickom a textovom editore. Naučiť žiakov pracovať postupne podľa krokov, rozvíjať algoritmicke myslenie.	Informácie okolo nás Postupy, riešenie problémov, algoritmicke	Základy práce s grafickým editorom Skladanie podľa návodu v detskom programovacom jazyku	Informatická výchova	Skupinová práca Projektové vyučovanie Zážitkové vyučovanie Metódy - riadený rozhovor - výklad učiteľa - problémová metóda - rozprávanie - demonštračná - heuristická	Učebnica Program Drawing for children, Logomotion, Program Skicár Program Baltik Prezentácie v PowerPoinete	Žiak vie samostatne pracovať s jednotlivými nástrojmi v grafickom editore samostatne, ale aj podľa návodu nakresliť obrázok, vytvoriť návod a využiť jednotlivé nástroje. Obrázok vie uložiť a otvoriť. Upravuje a dotvára fotografie v graf. editore. Riešiť jednoduché algoritmy v detskom programovacom prostredí, skladať scény pomocou malých obrázkov	MEV príspevky do školského časopisu PPZ + MEV prezentácia svojej práce na verejnosti OSR kamarátstvo a vzájomná pomoc, organizácia vlastného

Dodržiavať psychohygienické návyky, bezpečnostné pravidlá pri práci s počítačom. Naučiť žiakov základné zručnosti pri práci s dokumentom. Naučiť žiakov bezpečne sa orientovať na webových prehliadačoch, vyhľadávať informácie a vedieť ich uplatniť v praxi.	myslenie Princípy fungovania IKT Informačná spoločnosť	O počítači Základné pravidlá správania sa v učebni Ovládanie počítača Základné pravidlá práce na internete Možnosti uplatnenia počítača v živote		- samostatná práca	Pracovné listy vytvorené v Gimpe Edukačné DVD a CD	(ikon) – prilepenie, odstraňovanie, kopírovanie obrázkov. Pracovať s návodmi, popisovať návod pomocou obmedzenej množiny slov. Dodržiavať zásady správneho sedenia pri PC, vymenovať základné časti PC, poznať niektoré prídavné zariadenia a ich využitie. Dokumenty vyhľadať, uložiť a otvoriť. Minimalizovať, maximalizovať a zatvoriť pracovné okno. Dokument vytlačiť na tlačiarňami. Spustiť CD a DVD. Dodržiavať hygienické pravidlá. Poznať základné pravidlá práce s internetom, pochopiť základné autorské práva pri kopírovaní textu, obrázkov, hier, CD... Spoznať možnosti uplatnenia počítača v bežnom živote.	času OŽZ bezpečnosť pri používaní elektrospotrebičov. OSR rozvoj schopnosti poznávania MEV Spoznávanie nových programov OSR rozvoj schopnosti poznávania MEV autorské právo
Učiť žiakov k bezpečnému zaobchádzaniu s neznámymi látkami. Učiť žiakov chápať zákonitosti medzi živou a neživou prírodou, poznať vlastnosti a podoby vody a vzduchu. Uvedomovať si význam čistoty vody a vzduchu z hľadiska potreby života na zemi. Poznať rôzne druhy teplomerov, jednotku teploty, Vedieť používať meradlo teploty. Porovnávať namerané teploty.	Veci okolo nás, vlastností látok, meranie vlastností látok, voda, vzduch	Triedenie a rozpoznávanie látok podľa ich vlastností Druhy látok Voda a vlastnosti vody Čistota vzduchu Pohyb vzduchu Teplota Jednotka teploty Meranie teploty Druhy teplomerov	Prírodoveda	Vyučovanie - skupinové - problémové - blokové - projektové Metódy - pozorovanie - rozprávanie - demonštrácia - rozhovor - práca s textom, obrazovým materiálom	učebnica pracovné listy časopisy obrázkový materiál fotografie plagáty obrázkové značky encyklopédie CD dataprojektor počítač	Určiť vlastnosti látok podľa zmyslových vnemov Poznať vlastnosti a podoby vody. Upozorniť na význam vody pre živú prírodu, človeka. Vedieť povedať zložky vzduchu. Vedieť, ako využívame encyklopédie. Vedieť pomenovať jednotku teploty, rozumieť stupnici na teplomeri, poznať druhy teplomera, odmerať teplotu vody, vzduchu, ľudského	Primárna prevencia sociálno-patologických javov Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Osobnostný a sociálny rozvoj

Rozvíjať schopnosť pozorovať detaily pri živých organizmoch vzhľadom na celok. Tolerovať rozdiely medzi ľuďmi. Učiť žiakov citlivo pristupovať k živým organizmom. Osvojiť si názvy vedeckej terminológie, chápať potravné reťazce a ekosystematické vzťahy. Rozvíjať schopnosť získavať informácie o prírode pozorovaním, skúmaním a hľadaním v rôznych informačných zdrojoch	Živé organizmy	Ľudské telo Odlišnosť ľudí Živočíchy Poznávame živočíchy Opakovanie celoročného učiva Projekty o živočíchoch	Prírodoveda	- samostatná práca - diskusia - dramatizácia - didaktická hra - prezentácia vlastnej práce - práca s encyklopédiou i s internetom		tela. Získať pocit spolupatričnosti a rovnosti všetkých ľudí bez ohľadu na farbu pleti a na telesné znaky. Chápať správny vzťah človeka k zvieratám a potrebu ich ochrany. Vedieť využiť získané poznatky v praxi. Vedieť vyhľadávať a využiť získané poznatky na tvorbu projektov	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova Enviromentálna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Mediálna výchova

Charakteristika výstupov žiakov 3.ročníka

☺ Žiaci poznajú a dodržiavajú zásady vnútorného poriadku školy. V triede si plnia svoje týždenné úlohy. Sú poučení o BOZ v škole i mimo školy.

Realizácia: Na triednickej hodine dňa 3. septembra poučiť žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia v škole i mimo školy, prečítať a vysvetliť

žiakom zásady vnútorného poriadku školy.

So zásadami oboznámiť aj rodičov na triednom RZ a požiadať ich o spoluprácu.

Týždenné úlohy majú žiaci na nástenke, ich plnenie kontrolujú spolužiaci i učiteľ.

☺ Žiaci dodržiavajú zásady zdravej výživy v škole.

Realizácia: Raz do týždňa realizovať v triede ovocný deň.

Zapojiť sa do mliečneho programu v škole, spolupracovať s rodičmi.

☺ Žiaci sa vedú orientovať v okolí svojho bydliska a v prírode.

Realizácia: Uskutočňovať vychádzky so zameraním na orientáciu do okolia školy, do prírody.

V apríli uskutočniť exkurziu do lesa s odborným výkladom lesníka.

☺ Žiaci čítajú literárne i náučné texty plynule a uvedomene.

Realizácia: Prečítať 3 knihy z mimočítankovej literatúry.

Na hodinách pracovať s detským časopisom, používať encyklopédie.

☺ Žiaci sa starajú o estetiku svojho prostredia.

Vedia sa vyjadriť a citlivo ohodnotiť literárne, pohybové, výtvarné i písomné prejavy.

Realizácia: Aktívne sa podieľať na vzhľade svojej triedy a okolia školy. Aktualizovať nástenky. Staráť sa o zeleň v triede.

Podieľať sa na výstavke výtvarných prác.

Vedieť povedať svoj názor a vie ho zdovodniť.

☺ Žiaci v spolupráci s učiteľom predchádzajú negatívnym javom a stresovým situáciám na vyučovaní.

Realizácia: Do vyučovacích hodín zaradiť dýchacie a relaxačné cvičenia.

Do telesnej výchovy zaradiť prvky strečingových a jogových cvičení.

Na triednických hodinách sa zaoberať problematikou šikanovania, riešiť negatívne javy v triede.

☺ Žiaci poznajú signály CO, vedú sa správať v mimoriadnych situáciách, poznajú všeobecné zásady ochrany zdravia.

Realizácia: V júni uskutočniť teoretickú a praktickú časť didaktických hier.

VZDELÁVACIA OBLASŤ: JAZYK A KOMUNIKÁCIA

PREDMET: SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

1. Charakteristika učebného predmetu a jeho význam v obsahu vzdelávania

Predmet slovenský jazyk a literatúra má komplexný charakter, pretože spája jazykovú, slohovú zložku, písanie, literárnu zložku a čítanie.

Pri jednotlivých tematických celkoch sa neuvádza časová dotácia. Učiteľ je kompetentný určovať a upravovať si dotáciu hodín podľa podmienok v danej triede.

Časová dotácia

► 3. ročník

► 6 + 2 , 8 hodín týždenne/ 264 hodín ročne

Miesto realizácie

► trieda

► knižnica

► počítačová učebňa

2. Ciele predmetu a predmetové spôsobilosti vychádzajúce z kľúčových spôsobilostí

Cieľom jazykového vyučovania je naučiť žiakov nielen základné pojmy a poučky, ale naučiť ich myslieť v súvislostiach, komunikovať (ústne a písomne) na primeranej úrovni a naučiť ich rozumieť jazykovým prejavom z obsahovej stránky. Nezanedbateľnou je i literárna zložka jazyka. Prostredníctvom nej sa žiaci zoznamujú s literárnymi dielami a ich tvorcami a vytvárajú si k nim kladný vzťah.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka na 1. stupni ZŠ je predovšetkým:

- osvojiť si základy písanej reči (čítania a písania)
- poskytovať bohaté skúsenosti s významom – komunikačnou a vzdelávacou funkciou písanej reči
- osvojiť si elementárne vedomosti v rovine lexikálnej, morfolologickej, syntaktickej a štylistickej
- osvojiť si základné pravidlá pravopisu a znalosť písma
- získať základné poznatky o zvukovej stránke jazyka
- osvojiť si návyky správnej výslovnosti
- poznávať jazykové prostriedky a vedieť ich využívať v jazykovom systéme
- prehlbovať si zručnosť jednoduchého a súvislého vyjadrovania sa
- jazykové prostriedky vedieť vzájomne prepájať v jazykovom systéme
- viesť žiakov k presnému mysleniu a jeho využitiu v oblasti komunikácie (ústnej aj písomnej)

Ďalej chceme vyučovaním slovenského jazyka a literatúry rozvíjať a posilniť kvalitu spôsobilostí:

- čitateľskú gramotnosť (klásť dôraz nielen na umelecký, ale aj vecný text a využívať rôzne techniky a druhy čítania s porozumením),
- komunikačné spôsobilosti žiakov v ústnom a písomnom prejave (funkčne používať jazyk v komunikačných situáciách, osvojiť si verbálne i neverbálne výrazové komponenty, adekvátne interpretovať komunikačnú situáciu, veku primerane ovládať schopnosť ústnej a písomnej komunikácie).

1. Obsah učebného predmetu

V 3. ročníku obsah učebného predmetu je určený nasledovne:

Ü označuje pojem, ktorý sa zavádza v danom ročníku alebo ročníkoch.

C označuje pojem, ktorý bol už zavedený a ďalej sa s ním pracuje.

Písanie	3. ročník

samohlásky	C
dvojhlásky	C
spoluhlásky	C
arabské číslice	C

Zvuková rovina jazyka a pravopis	3. ročník
abeceda	ü
písmená: malé, veľké, písané, tlačené	C
hlásky, slabiky, slová	C
delenie hlások	C
samohlásky – spoluhlásky – dvojhlásky	C
samohlásky	C
krátke – dlhé	C
spoluhlásky	C
tvrdé – mäkké	C
dĺžeň, mäkčeň, vokáň	C
bodka, otáznik, výkričník, čiarka, zátvorka, dvojbodka	C
melódia vety	C
oznamovacej, opytovacej, rozkazovacej, želacej, zvolacej	C
bodkočiarka	ü
úvodzovky	ü
priama reč, uvádzacia veta	ü
slabikotvorné hlásky -l, -l', -r, -r'	C
výslovnosť	ü
výslovnosť a výskyt ä	C
spodobovanie	ü
obojaké spoluhlásky	ü
vybrané slová – príbuzné slová	ü
rozdeľovanie slov na slabiky	ü
rozdeľovanie predponových slov	ü
slabičné a neslabičné predpony	ü

Významová/lexikálna rovina	3. ročník
predpona	ü
odvozené slová	ü
synonymá	ü
antonymá	ü
ustálené slovné spojenie	ü
slovníky	ü

Tvarová/morfologická rovina	3. ročník
skloňovanie	ü
pád – pádové otázky	ü
podstatné mená	ü
všeobecné/vlastné	ü
rod	ü
mužský, ženský, stredný	ü
číslo	ü
jednotné, množné	ü
pád	ü
prvý, druhý, tretí, štvrtý, šiesty, siedmy	ü

prídavné mená		Ü
	zhoda v rode, čísle, páde	Ü
zámená		Ü
	osobné – základné, prívlastňovacie	Ü
číslovky		Ü
	základné	Ü
	radové	Ü

Tvarová/morfologická rovina		3. ročník	
slovesá		Ü	
	časovanie	Ü	
		prítomný čas	Ü
		minulý čas, budúci čas	Ü
	osoba 1., 2., 3.	Ü	
	číslo	Ü	
	čas	Ü	
		minulý, prítomný, budúci	Ü
	neurčitok	Ü	
predložky		Ü	
spojky		Ü	
častice		Ü	
citoslovčia		Ü	

Syntaktická /skladobná rovina		3. ročník
jednoduchá veta		C
vety podľa obsahu		C
	oznamovacia	C
	opytovacia	C
	rozkazovacia	C
	želacia	C
	zvolacia	C

Sloh		3. ročník
pozdrav		C
oslovenie		C
tykanie/vykanie		C
predstavenie sa		C
privítanie		C
rozlúčenie		C
prosba/želanie		C
poďakovanie		C
ospravedlnenie – ústne		C
ospravedlnenie s vysvetlením		C
vyjadriť súhlas/nesúhlas		C
blahoželenie – ústne/písomne		C

Sloh		3. ročník
adresa		C
pohľadnica		C
súkromný list – písomne		C

tvorba otázok (žiadosť o informáciu)	C
rozhovor	C
začiatok a koniec telefonického rozhovoru	C
osnova	C
rozprávanie – ústne	C
opis predmetu – ústne	C
opis ilustrácie/obrázka – ústne	C
nápis	C
nadpis	C
odsek	Ü
jednoduché rozprávanie – ústne/písomne	Ü
úvod, jadro, záver	Ü
časová postupnosť v rozprávaní	Ü
opis – ústne/písomne	Ü
predmetu	Ü
obrázku/ilustrácie	Ü
osoby	Ü
umelecký a vecný text	Ü
názor	Ü
diskusia	Ü
argument	Ü
krátke správy	Ü
SMS, e-mail	C
oznam	Ü
správa	Ü
pozvánka	Ü
plagát	Ü
vizitka	Ü
kľúčové slová	Ü
koncept	Ü
reprodukcia ústna	Ü
cieľový rozhovor (interview)	Ü
inzerát	Ü
reklama	Ü

Medzipredmetové vzťahy a ďalšie možnosti rozšírenia vyučovania

- formou prierezových tém, – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov, napr.: čas – jazyk (materinský aj cudzí, prírodoveda, etická výchova)
- formou IKT, ktorú sú aplikovateľné v rámci predmetu SJL – e-maily, využívanie programu Word pri tvorbe textov, prezentácie v PowerPoint, vyhľadávanie informácií v elektronických médiách, internet a pod.,
- formou prierezových tém, napr.: *čas, priestor, atď.* – materinský aj cudzie jazyky, prírodoveda, vlastiveda, matematika, atď.,
- formou literárnych vzťahov, napr. hudobná výchova – ľudová pieseň,
- formou realizácie regionálnych prvkov v učive,
- využitím školských, obecných/mestských knižníc,
- organizovaním rôznych súťaží,
- organizovaním exkurzií
- návšteva divadiel, kín, múzeí atď.

4. Požiadavky na výstup

Tematický okruh	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Písanie	Zdokonaľovanie písania abecedy	Vedieť napísať písmená abecedy a arabské číslice /tlačené, písané/
Zvuková rovina jazyka a pravopis	Zdokonaľovať výslovnosť, slabikovanie, melódiu vety	Vedieť rozdeliť slová na slabiky, oddeliť predponu, poznať slabičné a neslabičné predpony. Vedieť prečítať priamu reč
Významová/lexikálna rovina		Vedieť tvoriť nové slová pomocou predpôn.
Tvarová/morfologická rovina	Správne určiť slovné druhy vo vete	Poznať ohybné slovné druhy pomocou otázky.
Sloh	Správne gramaticky sa vyjadrovať	Vedieť veku primerane komunikovať verbálne a neverbálne, vedieť opísať predmet, obrázok, napísať oznam, správu,..
Literatúra	Po príprave správne, plynule a s porozumením čítať nahlas aj potichu. Výrazne čítanie a recitovanie úryvkov. Pri hlasnom čítaní dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť. Pamätanie si potrebných faktov. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Prerozprávanie obsahu. Vyjadrenie svojich pocitov a zážitkov z prečítaného textu. Tvorit' jednoduché rýmy. K danému textu vedieť vytvoriť výstižný nadpis. Práca s textom – zmeniť záver	Vedieť pracovať s pojмами, odlišovať prozaické a básnické texty, zreprodukovať a dramatizovať časť rozprávky, dokončiť začatý príbeh, tvoriť jednoduché rýmy, orientovať sa v školskej a verejnej knižnici Žiak musí vnímať text a rozumieť mu – pochopiť text. Dokázať spracovať aj také informácie z neznámeho textu, ktoré v ňom nie sú rozoznateľné na prvý pohľad. Vedieť vyhľadať podstatné informácie. Dokázať kriticky hodnotiť a formulovať hypotézy založené na konkrétnych vedomostiach.

5. Metódy a formy práce

Voľba vyučovacích metód, foriem, techník je v kompetencii učiteľa, hlavným kritériom ich výberu by mala byť miera efektivity plnenia vyučovacieho cieľa, pričom je žiaduce vhodne využívať alternatívne, aktivizujúce a progresívne formy a metódy vyučovania. Vybrané metódy, formy majú byť veku primerané a majú a podporovať motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Odporúčame používať:

- metódy získavania štylistických vedomostí (poznávanie sprostredkované učiteľom, pozorovanie ukázkových jazykových prejavov a ich analýza, posudzovanie textov z bežnej komunikačnej praxe)
- metódy nácvikové – slohové cvičenia nižšieho typu (odpisovanie, napodobňovanie, imitovanie, mechanická reprodukcia, práca s otázkami, práca s básnickým textom, spojenie výtvarného

prejavu s rozprávaním, práca s ilustráciami a obrázkami) a slohové cvičenia vyššieho typu (štylizované, textové).

Na základe interakcie medzi účastníkmi edukačného procesu odporúčame metódy:

- a. dvojpoľovej interakcie žiak – obsah (tiché čítanie s porozumením, samostatné riešené jazykové cvičenia, samostatné zhotovovanie projektov, produkčné textové cvičenia)
- b. trojpoľovej interakcie žiak – spolužiaci – obsah (partnerské vyučovanie, práca v skupinách, kooperatívne vyučovanie)
- c. štvorpoľovej interakcie učiteľ – žiak – spolužiaci – obsah (rozhovor, vysvetľovanie, rozprávanie, názorno-demonštračné a manipulačné metódy, beseda, debata, diskusia, dramatizácia, tvorivá dramatika, metódy rozvíjania kritického myslenia, zhotovovanie projektov, didaktické hry, metódy využívania IKT)

Na základe cieľovej zameranosti odporúčame metódy:

- a. utvárania jazykovej kompetencie žiaka (riadený induktívny rozhovor, pozorovanie, kognitívne jazykové cvičenia, aplikatívne jazykové cvičenia, riadený deduktívny rozhovor, štylizované cvičenia, cinquain, pojmová mapa)
- b. rozvíjania komunikačných zručností žiaka (cvičenia na rozvíjanie fonematického sluchu, štruktúrované počúvanie, zvukové hádanky, štruktúrované čítanie, výzvovo-otázkové podnety, imitácia hovorená alebo písaná, pantomíma, reprodukcia textu, dramatizácia textu, rôzne dychové, hlasové a artikulačné cvičenia, cvičenia na funkčné používanie poprijazykových prostriedkov, výrazné čítanie, dialogizované čítanie, invenčné a selekčné cvičenia (štylizované, brainstorming, zhukovanie, tvorivá vizualizácia), nácvik konverzačných rituálov, rolový dialóg, rečnícke cvičenia, rôzne námetové hry, situačné a inscenačné metódy, kompozičné cvičenia, kompozično-štylizované cvičenia, tvorivé písanie, metódy úpravy a opravy textov, metódy publikácie žiackych produktov (autorská stolička, príspevky do školského časopisu Kométa, nástenky, autorské knihy)
- c. formovania komunikačných a osobnostných postojov a hodnôt (komparačné cvičenia, skupinová diskusia, kooperatívne aktivity, voľné písania, tvorivé písanie)
- d. diagnostikovania komunikačnej kompetencie žiaka (kontrolné jazykové cvičenia, hodnotiaci komplex výzvovo-otázkových podnetov, diagnostické využitie pojmovej mapy, kontrolné testy, participačné pozorovanie, hodnotenie súvislých hovorených a písaných produktov žiaka, portfólio zavedené už od 1. ročníka)

Na základe obsahu odporúčame:

- jazykové cvičenia (výslovnostné, pravopisné, lexikálne, morfológické, syntaktické, kombinované)
- a slohové cvičenia.

6. Učebné zdroje

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov:

Slovenský jazyk pre 3. ročník

Čítanka pre 3. ročník

Príručka slovenského pravopisu pre školy a prax a iná odborná literatúra, slovníky, detské časopisy

7. Hodnotenie predmetu:

Na hodnotenie predmetu vychádzame s Metodických pokynov č. 7/ 2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Snaha každého učiteľa 3. ročníka je pozitívne hodnotiť. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní.

Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známami.

Predmet: Prvý cudzí jazyk – Anglický jazyk

Počet hodín: 3 hodiny týždenne – 99 hodín ročne

Ciele:

Komunikatívne: - porozumieť pokynom na vyučovaní
- aktívne pomenovať veci, činnosti a osoby
- zvládnuť korektnú výslovnosť
- rozlišovať grafickú a hovorenú podobu slova

Sociálne: - vštepiť žiakom tolerantný vzťah k iným osobám, národom a kultúram

Intelektuálne: sprostredkovať vedomosti o zvláštnostiach anglického jazyka

Očakávané výstupy:

Žiak:

- vyslovuje a číta foneticky správne v primeranom rozsahu slovnej zásoby
- rozumie jednoduchým pokynom a vetám, adekvátne na ne reaguje
- dokáže pomenovať osoby a predmety
- rozlišuje grafickú a hovorenú podobu slova
- pochopí obsah a zmysel jednoduchej a pomalej konverzácie dvoch osôb s dostatkom času na porozumenie

Audio-orálny kurz

Audio-orálny kurz je úvodnou časťou prípravy žiakov v prvom roku učenia sa angličtiny len rozprávaním a počúvaním, učiteľ ho absolvuje so žiakmi v dĺžke trvania 10 týždňov a v počte 30 vyučovacích jednotiek. Obsahom kurzu je predstaviť angličtinu žiakom v jednoduchej a zábavnej forme. Žiaci sa učia básne, piesne, kreslia si, hrajú sa rôzne jazykové hry, veľa opakujú po učiteľovi, učia sa farby, čísla, vlastné mená, členov rodiny, predmety v triede, pohyby v triede, pokyny učiteľa v angličtine. Osvojujú si slovesá -to be, to have got, zámená osobné, privlastňovacie, ukazovacie, predložky miesta a pohybu, zaužívané frázy, jednoduché otázky, vetné celky napr.: I like..., I don't like...; This is my..., I live in...; jednoduchý prítomný čas a prítomný čas priebehový. Audio-orálny kurz môže byť doplnený o nahrávky v anglickom jazyku. Text je jednoduchý a nahrávka kvalitná.

Lexika

1. žiak si osvojí 150 - 200 nových slov, ich výslovnosť a pravopis, výber slov a slovných spojení je podľa konverzačných okruhov
2. žiak začína pracovať s obrázkovým slovníkom, oboznamuje sa s jednoduchým dvojjazyčným slovníkom

Morfológia

1. podstatné meno - jednotné, množné číslo; privlastňovací pád (Peter's book), člen určitý a neurčitý
2. prídavné meno: základné tvary krátkych prídavných mien (napr.: short, tall, big ...)
3. zámená: osobné; privlastňovacie; ukazovacie (this, that); tvorenie modelových otázok použitím opytovacích zámien (What's your name?, Where is your school?)
4. číslovky: základné 1 - 20; modelové vety (How old are you?)
5. predložky: miesta (in, on, at, next to, under), pohybu (up, down)
6. spojky: and
7. slovesá: to be, to have, to have got, modálne (can)
8. slovesné časy: jednoduchý prítomný (okrem 3. osoby jednotného čísla), tvorenie otázky, záporu od slovesa - to be

Syntax

1. druhy viet podľa modálnosti a vetného obsahu: to be, to have got - otázka, zápor
2. slovosled: podmet, prísudok ; príslovkové určenie miesta (napr.: at home, in the garden)
3. stavba vety pomocou: there is/there are

Zvuková a grafická podoba

1. anglická abeceda: spelling - žiak vie vyhláskovať slovo
2. výslovnosť „th“, nácvik výslovnosti foném pomocou básní, piesní, riekaniak a pod.
3. žiak si osvojí výslovnosť niektorých stiahnutých slovesných tvarov (napr.: I'm, he's, she's)

Komunikačné situácie

Žiak si osvojí ustálené frázy pre jednotlivé komunikačné situácie.

1. pozdravy
2. zoznámenie sa

3. predstavenie sa

Rečové zručnosti

1. Počúvanie:

- a) priame - žiak porozumie základné pokyny učiteľa, vedieť reagovať na otázky učiteľa, reprodukovať slová a jednoduché vety
- b) nepriame - po vypočutí kvalitnej nahrávky žiak vie reprodukovať slová a jednoduché vety, je potrebné zamerať sa na výslovnosť, intonáciu vety a skrátené slovesné tvary

2. Hovorenie:

- a) žiak sa pýta formou jednoduchých otázok a odpovedá na podobné otázky zadané učiteľom alebo žiakom

3. Písanie:

- a) žiak vie opísať veci na obrázku (obrázkový slovník)

4. Čítanie:

- a) žiak vie čítať s porozumením krátky text (4 - 5 viet)

Obsahový štandard	Výkonový štandard	Rozvíjajúce ciele	Prierezové témy
<i>Hello</i> - naviazať kontakt - základné farby - anglická abeceda	- - dokáže sa predstaviť, ovláda základné pozdravy, osloví spolužiakov - získava informácie od spolužiakov - rozozná náladu pomocou prídavných mien - rozumie základným otázkam a dokáže jednoducho odpovedať - priradí farby k daným predmetom - pozná a používa čísla 1 – 12, 13 – 20 - dokáže správne vysloviť slová a usporiadať podľa abecedy	- využíva získané zručnosti - poznáva zmysel a cieľ učenia - vytvára si predstavu o sebe samom - uvedomuje si správne medziľudské vzťahy	Osobnostný a sociálny rozvoj

<i>Classroom bugs</i> - získať informácie - prijať pokyn	- rozumie a reaguje na jednoduché pokyny týkajúce sa triedy - pýta sa na veci - vie pomenovať veci v triede, školský nábytok, pomôcky - pozná a využíva opytovacie zámeno - poprosí a poďakuje - opíše, čo je v miestnosti	- zvláda základné pravidlá komunikácie - vie pracovať v skupine	Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

<i>Animal</i> - domáce zvieratká - ZOO - obľúbené	- reaguje na počutý text - prečíta a pomenuje zvieratká - dokáže rozlíšiť a správne priradiť kladnú a zápornú odpoveď - tu je / tam je - opíše jednoduchý obrázok zvieratka - vytvorí projekt	- vie pracovať v skupine - zahrá príbeh s krátkou komunikačnou zručnosťou	Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
<i>Family</i> - ľudské telo - ja a moja rodina - rodinný príslušníci	- rozozná a opíše časti ľudského tela - vyjadrí vlastníctvo - nájde informácie v texte - opíše činnosť, ktorú vykonáva - jednoduchým spôsobom opíše osobu - predstaví svoju najbližšiu rodinu - predstaví iného člena rodiny - reaguje pri stretnutí	- vytvára si predstavu o sebe - je ohľaduplný k spolužiakom - vie počúvať druhých - vie reagovať - dbá na ochranu svojho zdravia	Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
<i>Habits in daily life</i> - obliekanie - stravovanie - povolanie	- pozná časti odevu - vyjadrí niekoho vlastníctvo - pomenuje určené druhy potravín a nápojov - pomenuje určené druhy ovocia a zeleniny - objedná známe jedlo - vyjadrí, čo má / nemá rád	- vie pracovať v skupine - pozná základné pravidlá správania sa pri stolovaní - pozná hygienické zásady - dbá o ochranu	Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Ochrana života a zdravia

	- vytvorí projekt	svojho zdravia a zdravia iných	

<i>Holiday</i> - Vianoce - Veľká noc	- pozná symboly Vianoc a Veľkej noci - interpretuje známe piesne a riekanky	- využíva informácie v praktickom živote - uvedomuje si medziľudské vzťahy	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova

Hodnotenie predmetu: *klasifikácia*

VZDELÁVACIA OBLASŤ: PRÍRODA A SPOLOČNOSŤ

PREDMET: PRÍRODOVEDA

Prírodoveda

Názov predmetu: Prírodoveda

Časový rozsah výučby: 2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín ročne

Ročník: tretí

Škola: Základná škola, Rázusova č.2260, Čadca

Názov ŠVP: Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v SR

Stupeň vzdelania: ISCED 1 – Primárne vzdelávanie

Forma štúdia: denná

Vyučovacia jazyk: slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Predmet Prírodoveda predstavuje úvod do systematizácie a objektivizácie spontánne nadobudnutých prírodovedných poznatkov dieťaťa. Predmet integruje viaceré prírodovedné oblasti ako je biológia, fyzika, chémia a zdravotná. Oblasť sú integrované predovšetkým preto, lebo cieľom predmetu nie je rozvíjanie obsahu samostatných vedných disciplín, ale postupné oboznamovanie sa s prírodnými javmi a zákonitostami tak, aby sa u dieťaťa zároveň s prírodovedným poznaním rozvíjala aj procesná stránka samotného poznávacieho procesu.

Vyučovanie je postavené na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie čiastkových problémov, pričom východiskom k stanovovaniu vyučovacích problémov sú aktuálne detské vedomosti, ich minulé skúsenosti a úroveň ich kognitívnych schopností. Samotné edukačné činnosti sú zamerané na iniciáciu skúmania javov a udalostí, ktoré sú spojené s bezprostredným životným prostredím dieťaťa a s dieťaťom samým. Prostredníctvom experimentálne zameraného vyučovania si deti rozvíjajú pozitívny vzťah k prírode, ale aj k samotnej vede.

Prírodoveda učí žiakov vnímať prírodu, jej krásy, zmeny v priebehu roka. Počas vyučovania žiaci sledujú prírodu, pozorujú javy v prírode, snažia sa vysvetľovať a hľadať odpovede na otázky týkajúce sa ročných období, rastlín a stromov v okolí školy, pozorovania oblohy, ochrany životného prostredia. Súčasťou prírodovedy je aj človek, starostlivosť o zdravie, bezpečnosť a zdravý spôsob života.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu je rozvíjať poznanie dieťaťa v oblasti spoznávania prírodného prostredia a javov s ním súvisiacich tak, aby bolo samostatne schopné orientovať sa v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej mu to povoľuje jeho kognitívna úroveň. Cieľ je možné bližšie špecifikovať; prírodoveda má deti viesť k:

- spoznávaniu životného prostredia, k pozorovaniu zmien, ktoré sa v ňom dejú, k vnímaniu pozorovaných javov ako častí komplexného celku prírody.
- rozvoju schopnosti získavať informácie o prírode pozorovaním, skúmaním a hľadaním v rôznych informačných zdrojoch.
- rozvoju schopnosti pozorovať s porozumením prostredníctvom využívania všetkých zmyslov a jednoduchých nástrojov, interpretovať získané informácie objektívne.
- opisovaniu, porovnávaniu a klasifikácii informácií získaných pozorovaním.
- rozvoju schopnosti realizovať jednoduché prírodovedné experimenty.
- nazeraniu na problémy a ich riešenia z rôznych uhlov pohľadu.
- tvorbe a modifikácii pojmov a predstáv, ktoré opisujú a vysvetľujú základné prírodné javy a existencie.

- uvedomeniu si potreby prírodu chrániť a k aktívnemu zapojeniu sa do efektívnejšieho využívania látok, ktoré príroda ľuďom poskytuje.
- poznaniu fungovania ľudského tela, k rešpektovaniu vlastného zdravia a k jeho aktívnej ochrane prostredníctvom zdravého životného štýlu.

Čiastkové ciele predmetu

Jedným z parciálnych cieľov predmetu je efektívny a postupný **rozvoj myslenia** dieťaťa. Dieťa, ktoré ešte nie je schopné abstraktne myslieť a jeho logické myslenie je zatiaľ nasmerované na konkrétnu realitu (empíriu) je systematicky vedené tak, aby získalo čo najviac empirického materiálu o všeobecných prírodných javoch a aby sa na týchto konkrétnych javoch postupne učilo základným logickým operáciám.

Tretí a najmä štvrtý ročník sú v Prírodovede zamerané obsahovo a činnostne tak, aby bolo možné dosiahnuť rozvoj kognitívnych schopností, ktoré sú uvedené v zátvorkách.

Rozvoj kognitívnych schopností dieťaťa je prvoradým cieľom, s ktorým sa neoddeliteľne spája **rozvoj poznatkového systému** dieťaťa v oblasti prírodných vied. Deti sú vedené vo vzdelávacom procese tak, aby:

si správne naplnili a vzájomne poprepájali základné prírodovedné pojmy, ktoré charakterizujú bežne pozorované skutočnosti pochopiteľné v ich veku (s čím neskôr súvisí schopnosť flexibilnejšieho používania pojmov) – napríklad čo je koreň, stonka, list, kvet – ako spolu súvisia a prečo,...

si osvojili vybrané vedecké pojmy, na ktorých je možné rozvíjať prírodovedné schopnosti (s čím neskôr súvisí schopnosť abstrakcie) – napríklad čo je to magnetizmus, svetlo, zvuk, farba,...

si osvojili základy vedeckej terminológie a vedeli ju odlíšiť od bežnej, nevedeckej komunikácie (s čím neskôr súvisí chápanie vedeckej systematiky), napríklad názvy rôznych druhov rastlín a živočíchov, ...

si osvojili vedomosti o vzťahoch živej a neživej prírody (s čím neskôr súvisí chápanie ekologických a environmentálnych problémov), napríklad potravinové reťazce, ekosystematické vzťahy,...

si modifikovali obsahy vybraných pojmov, ktoré majú v bežnom živote nevedecký obsah (s čím neskôr súvisí lepšia schopnosť modifikovať obsahy iných pojmov ako aj schopnosť rozširovať a naopak zužovať aplikovateľnosť pojmov na javy a predmety) – napríklad pojmy rozpúšťanie a roztápanie, hmotnosť, prítťaživosť, ...

Spolu s rozvojom poznatkového systému a spôsobov jeho obohacovania a modifikácie súvisí aj **rozvoj špecifických postojov**, ktoré vedú dieťa k uvedomelejšiemu využívaniu svojich vedomostí. Učiteľ svojim správaním a najmä spôsobom myslenia vplyva na postoje dieťaťa. U dieťaťa sa tak v postojovej oblasti rozvíjajú nasledovné charakteristiky:

Dieťa dokáže vnímať spojitosť jeho prírodovedných poznatkov a vedy ako takej (prejaví sa najmä motiváciou k poznávaniu).

Dieťa chápe význam vedy pre každodenný život a objektívne posudzuje pozitívne a negatívne vplyvy vedy a jej produktov na prírodu a celkové životné prostredie (prejaví sa najmä dokonalejším chápaním vedeckej práce).

Dieťa citlivo pristupuje k živej prírode (prejaví sa najmä praktickým prístupom k živým organizmom).

Dieťa vie, že každá skutočnosť je vysvetliteľná (prejaví sa najmä ústupom fantázie a preferenciou logických princípov myslenia).

Dieťa dokáže meniť svoje predstavy o skutočnosti, ak je ovplyvňované logickou argumentáciou (prejaví sa najmä rozvážnosťou a zdravým úsudkom v diskusiách).

Rozvoj poznatkového systému, rozvoj spôsobov nadobúdania a modifikácie poznatkov a rozvoj špecifických postojov majú v edukačnom pôsobení učiteľa vzájomne ekvivalentnú hodnotu a postavenie. Dieťa nezískava len poznatky, ale postupne sa stáva prírodovedne gramotným.

Obsah a vzdelávací štandard 3.ročník

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma / poznámky
Veci okolo nás, vlastnosti látok, meranie vlastností látok, voda, vzduch	Triedenie a rozpoznávanie látok podľa ich vlastností zmeny vlastnosti látok Voda – vlastnosti vody Vzduch – čistota, pohyb vzduchu	Vlastnosti látok podľa zmyslových vnemov	Určiť vlastnosti látok podľa zmyslových vnemov Vedieť zdôvodniť zmeny vlastnosti látok – topenie, tuhnutie, vyparovanie, kondenzácia	Enviromentálna výchova
	Porovnávanie a meranie Meranie objemu kvapalín podľa valca Meranie hmotnosti Fyzikálne veličiny Hmotnosť, čas, objem, teplota, sila Meranie fyzikálnych veličín meradlami, zápis do tabuliek	Meranie kvapalín, odmerný valec, filter na vodu, hmotnosť, fyzikálne veličiny, čas, teplota, sila Medzinárodné jednotky fyzikálnych veličín	Odmerať objem kvapalín podľa odmerného valca Odmerať hmotnosť Odmerať teplotu vody a vzduchu laboratórnym teplomerom Odmerať teplotu ľudského tela lekárskeym teplomerom Odmerať silu silomerom Zosumarizovať výsledky merania do tabuľky Pripraviť experiment na zistenie podmienok zmeny látok Porovnávať vlastnosti látok, sily, hmotnosti žiakov v triede Zostrojíte filter na čistenie vody Poznať jednotky objemu a hmotnosti Poznať meradlo času Poznať jednotku teploty, rozumieť znaku: + a – pri označovaní teploty Uviesť tri príklady pôsobenia sily v našom živote	Medzipredmetové vzťahy s matematikou Osobnostný a sociálny rozvoj

			Poznať meradlo sily, jej jednotku a značku	
Technika, technické objavy	Technika okolo nás		Zdôvodniť význam techniky v našom živote	Dopravná výchova
	Jednoduché stroje Projekty: premiestňovanie nákladu Ako Egypťania stavali pyramídy Prevody ozubených kolies v domácnosti Vytvor svetelný pútač pre ...	Páka, kladka, naklonená rovina, prevody ozubených kolies	Poznať princíp fungovania jednoduchých strojov Zostrojiteľ pri modelovaní funkčný model zariadení, ktoré obsahujú jednoduché stroje	Multikultúrna výchova
	Elektrická energia		Vysvetliť význam elektrickej energie Zostaviť jednoduchý elektrický obvod Vyhľadávať informácie	Enviromentálna výchova
Živé organizmy	Človek	Hlavné vonkajšie časti ľudského tela Podmienky pre život človeka	Poznať pojmy hlava, telo, ...schematicky to znázorniť Vysvetliť vzťah človek, voda, vzduch, pôda	Ochrana života a zdravia Výchova k manželstvu a rodičovstvu
	Živočíchy	Vonkajšie časti živočíchov, pohyb živočíchov, podmienky života živočíchov	Poznať vonkajšie časti tela živočíchov	

Výchovné a vzdelávacie stratégie – formy a metódy práce

Využívať v predmete prírodoveda vyučovacie metódy:

- priameho prenosu poznatkov (živé rozprávanie, opis spojený s pozorovaním, vysvetľovanie, besedu – dialogickú metódu, didaktické hry a metódu otázok a odpovedí)
- sprostredkovaného prenosu poznatkov (pozorovanie prírodnín, pokus, demonštrácia)
- práce s textom (práca s učebnicou, s pracovným zošitom a ďalšou literatúrou)
- a iné aktivizujúce metódy (pojmová mapa, brainstorming atď.)

V edukačnom procese prírodovedy by sa mala využívať nielen základná organizačná forma vyučovacia hodina, ale aj exkurzia, vychádzka. Vyučovanie prírodovedy by malo byť zážitkovým vyučovaním.

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje: Prírodoveda pre 3. ročník ZŠ (podľa novej školskej reformy) a ďalšie odborné publikácie k daným témam prírodovedy, encyklopédie, detské časopisy, atlasy, webové stránky s témami prírodovedy (www.zborovna.sk), materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii.

Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č.:2011-3121/12824:4-921 s platnosťou od 1.5.2011. Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období. Hodnotenie v predmete Prírodoveda sa vykonáva klasifikáciou.

PREDMET: VLASTIVEDA

Vzdelávací štandard v 3. ročníku

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Ako sa vyznať vo svojom okolí	Orientácia podľa svetových strán. Kompas, orientácia kedysi a dnes. Nákres, plán, mapa, mierka mapy. Obzor krajiny, druhy plánu, mapy.	Žiak vie určiť smer na sever podľa poludňajšieho tieňa, vie určiť svetové strany v krajine, vie sa orientovať podľa významných objektov.
Orientácia v mape a pláne	Glóbus, mapa a jej symboly, mapové znaky. Slovensko na glóbose, na mape.	Vie povedať a ukázať polohu Slovenska. Ukáže na mape a odlíši tri znaky – rieky, pohoria, nížiny. Vie získať poznatky z plánu, z mapy, pozná druhy máp.
Objavujeme Slovensko Cestujeme v čase - Slovensko v minulosti a dnes	Časová priamka, /života svojich rodičov i seba/ osídľovanie, vykopávky, Slovania, Veľkomoravská ríša. Významné osobnosti: Svätopluk, Mária Terézia, L. Štúr, Janko Matúška, M. R. Štefánik. Súčasné Slovensko – hlavné mesto, štátne symboly, mena, štát EÚ. ▪ Regionálna výchova	Uvedomuje si plynutie času, historické udalosti. Pozná naše významné osobnosti a ich prínos pre národ. Vie vymenovať a pozná štátne symboly SR, vie kedy sa používajú, úctivo sa k nim správa. ▪ V múzeu si pozrie predmety z čias osídľovania Kysúc, pozná význam historických predmetov.
Naše starobylé pamiatky a ich krása	Vznik hradov, zámkov, miest, naše slávne mestá a hrady. Povesti o hradoch a mestách. Svetoznáme pamiatky zapísané v UNESCO. ▪ Tvorba projektu a prezentačné zručnosti ▪ Multikultúrna výchova	Dokáže povedať stručne obsah povesti alebo priradí povesť, básneň, pieseň, rozprávku, pamiatky k mestám. Ukáže na mape vybrané mestá, hrady. Vie vymenovať výnimočné miesta na našom území. ▪ Vyhľadáva a prezentuje svoje poznatky, urobí výstavu. ▪ Rešpektuje a komunikuje s nositeľmi iných kultúr.
Za tajomstvami prírody Slovenska	Pohoria, rieky, jaskyne, zaujímavosti a povesti o nich.	Dokáže stručne povedať obsah povesti, zaujímavosť.
Slovensko na mape a obrázkoch Príbehy Slovenska na obrázkoch	Krajina vidiecka, mestská, hornatá, rovinatá . Pohoria a lesy, chránené územia, rieky, jazerá, plesá, jaskyne, minerálne a termálne vody, zásah človeka do prírody. ▪ Enviromentálna výchova	Rozozná typ krajiny, druh lesa, pozná jeho význam. Vymenuje aspoň tri druhy minerálnych vôd, pozná využitie minerálnych a termálnych vôd. ▪ Pozná význam chráneného územia, dodržiava v ňom správanie podľa značiek, povie príklady pozitívneho a negatívneho zásahu človeka do prírody. Vyhľadáva obrázky a informácie v encyklopédii, na internete a pracuje s nimi.

VZDELÁVACIA OBLASŤ: ČLOVEK A HODNOTY

PREDMET: NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

Ročníková téma: CESTA VIERY

Ročníková téma Cesta viery vystihuje sled postupnosti duchovného dozrievania dieťaťa. Dieťa, ktoré si je vedomé, že je milované, je schopné dôverovať a veriť tomu, kto ho miluje. V prítomnosti milujúcej osoby si dieťa dokáže uvedomiť (uznať) aj svoje nedostatky a chyby a pracovať na ich odstraňovaní. V duchovnom rozmere sa táto schopnosť prejavuje základmi viery v Boha, v ktorej nachádza odpoveď na otázky, ktoré presahujú rozumové poznávanie človeka.

Tento neviditeľný Boh sa stal pre nás viditeľným v Ježišovi Kristovi. V rámci prípravy na sviatosť zmierenia vedieme dieťa k posudzovaniu vlastných činov. Porovnávaním vlastného života dieťaťa a jeho vlastných reakcií s reakciami Ježiša voči ľuďom a udalostiam si prehľbuje vzťah k Ježišovi, ktorého môže s vierou a láskou prijať do svojho života v Eucharistii.

Ročníkový cieľ: Spoznávať cestu viery v trojjediného Boha. Vnímať Božiu blízkosť prostredníctvom budovania osobného vzťahu k Ježišovi Kristovi. Vnímať sviatosť zmierenia a Eucharistie ako dar a posilu pre každodenný život. Rozvíjať postoj viery v trojjediného Boha prijatím pozvania k spoločnému životu v spoločenstve veriacich.

1. téma: VERIŤ BOHU

dotácia hodín: 3 hod. s jednogodinovou časovou dotáciou / 6 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou

Kľúčové pojmy: viera, biblické obrazy Boha, podobenstvo o horčičnom semienku, Božie kráľovstvo, rast, krst

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Jednoduchým spôsobom vysvetliť, čo znamená veriť Bohu. Jednoduchým spôsobom vysvetliť niektoré biblické obrazy Boha, dôležité pre osobnú predstavu Boha. Reprodukovať podobenstvo o horčičnom semienku. Na obraze horčičného semienka spoznávať Ježišovo učenie o Božom kráľovstve. Opísať obsah krstných sľubov.

Afektívny cieľ: Byť disponovaný pre život kresťanskej viery. V biblických obrazoch vnímať hlbokú výpoveď o Bohu. Na raste horčičného semienka intuitívne vnímať paradox vzniku veľkej veci z niečoho nepatrného. Na príklade podobenstva o horčičnom semienku prijímať krst ako významnú udalosť v živote viery.

Psychomotorický cieľ: Formovať osobný život viery. Výrazovo vyjadriť vlastný obraz o Bohu.

Obsahový štandard

- viera v Boha
- biblické obrazy Boha
- podobenstvo o horčičnom semienku
- krst (krstné sľuby)

Výkonový štandard

Žiak vie:

- jednoduchým spôsobom vysvetliť, čo znamená veriť Bohu,
- porozumieť symbolickému významu reči,
- reprodukovať podobenstvo o horčičnom semienku,
- na obraze horčičného semienka spoznávať Ježišovo učenie o Božom kráľovstve,
- na raste horčičného semienka intuitívne vnímať paradox vzniku veľkej veci z niečoho nepatrného,
- na príklade podobenstva o horčičnom semienku prijímať krst ako významnú udalosť v živote viery,
- opísať obsah krstných sľubov,
- otvoriť sa pre formovanie osobného života viery.

Rozvoj kompetencií

komunikačné:

Žiak

- je schopný sa stíšiť,
- číta text s porozumením,
- objavuje zmysel symbolického spôsobu komunikácie,
- je pripravený na odkrývanie obraznej reči Biblie.

k riešeniu problémov:

Žiak

- primerane svojej detskej skúsenosti sa podieľa na riešení modelových úloh.

existenciálne:

Žiak

- disponuje základnými vedomosťami biblického posolstva a kresťanského učenia o Božom kráľovstve,
- objavuje duchovný rozmer človeka.

interpersonálne a sociálne:

Žiak

- buduje vzťah dôvery,
- si uvedomuje svoju jedinečnosť.

2. téma: JEŽIŠ UZDRAVUJE**dotácia hodín:** 4 hod. s jednohodinovou časovou dotáciou /8 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou**Ciele témy:****Kognitívny cieľ:** Reprodukovať biblické príbehy o uzdravení slepého, hluchonemého, človeka s „vyschnutou rukou“ a ochrnutého. Na modelovej situácii reflektovať vlastnú schopnosť počuť, konať, vidieť podstatu vecí.**Afektívny cieľ:** Identifikovať sa s biblickými postavami potrebujúcimi uzdravenie.**Psychomotorický cieľ:** Rozvíjať mravný úsudok.**Obsahový štandard**

- § Ježišove uzdravenia (uzdravenie slepého, hluchonemého, s „vyschnutou rukou“, ochrnutého)
- § rozvoj mravného cítenia

Výkonový štandard

Žiak vie:

- reprodukovať biblické príbehy o uzdravení slepého, hluchonemého, človeka s „vyschnutou rukou“ a ochrnutého,
- na modelovej situácii reflektovať vlastnú schopnosť počuť, konať, vidieť to, čo je v živote podstatné,
- identifikovať sa s biblickými postavami potrebujúcimi uzdravenie,
- byť disponovaný na rozvoj mravného úsudku.

Rozvoj kompetencií**komunikačné:**

Žiak

- objavuje v biblických príbehoch o uzdravení zmysel symbolického spôsobu komunikácie.

existenciálne:

Žiak

- interpretuje biblické príbehy o uzdravení ako výzvu k morálnej reflexii svojich schopností vidieť, konať a počuť,
- rozvíja vlastné svedomie.

interpersonálne a sociálne:

Žiak

- prejavuje konkrétnymi skutkami úctu k ľuďom, ktorí potrebujú pomoc,

- o je empatický.

kultúrne:

Žiak

- o sa učí tolerancii.

občianske:

Žiak

- o sa angažuje jednoduchými pozitívnymi skutkami v prostredí, v ktorom žije.

3. téma: JEŽIŠ NÁM ODPÚŠŤA

dotácia hodín: 4 hod. s jednohodinovou časovou dotáciou / 8 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou

Kľúčové pojmy: vina, hriech, zaobchádzanie s vinou, zmierenie s ľuďmi, zmierenia s Bohom

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Jednoduchým spôsobom vysvetliť možné reakcie človeka na vinu a previnenie. Pochopiť kresťanský pohľad na uznanie viny a odpustenie na podklade podobenstva o márnotratom synovi. Reprodukovať biblický príbeh o hostine v dome Zacheja. Osvojiť si príbeh sviatosti zmierenia.

Afektívny cieľ: Vnímať vinu ako súčasť života každého človeka. Prijímať sviatosť zmierenia ako dar. Oceniť sviatostný a mimosviatostný význam pokánia.

Psychomotorický cieľ: Reflektovať vlastné zaobchádzanie s vinou. Pravidelnou osobnou reflexiou formovať svoje mravné cítenie.

Obsahový štandard

- § vina, hriech
- § Ježiš v dome hriešnika (Zachej)
- § Ježiš odovzdáva moc odpúšťať
- § sviatosť zmierenia

Výkonový štandard

Žiak vie:

- jednoduchým spôsobom vysvetliť možné reakcie človeka na vinu,
- jednoduchým spôsobom vysvetliť kresťanský pohľad na vinu ako uznanie viny a odpustenie,
- vnímať vinu ako súčasť života každého človeka,
- reflektovať vlastné zaobchádzanie s vinou,
- reprodukovať biblický príbeh o hostine v dome Zacheja,
- osvojiť si príbeh sviatosti zmierenia,
- prijímať sviatosť zmierenia ako dar,
- oceniť mimosviatostné formy pokánia,
- oceniť sviatostnú formu pokánia,
- pravidelnou osobnou reflexiou formovať svoje mravné cítenie,
- zhodnotiť sviatosť zmierenia ako pomoc pre človeka v situácii mravného zlyhania,
- podieľať sa na sviatosti zmierenia.

Rozvoj kompetencií**komunikačné:**

Žiak

- o chápe symbolické vyjadrovanie sviatosti zmierenia.

existenciálne:

Žiak

- o je schopný jednoduchej reflexie vlastnej viery,
- o je otvorený pre kresťanský pohľad na vinu a odpustenie s vedomím skutočnosti, že Božia láska je silnejšia ako ľudské previnenia,
- o prehodnocuje jednoduchým spôsobom svoje konanie v zhode so svojím svedomím,
- o vie popísať jednotlivé časti sviatosti zmierenia,

- je pozorný voči rozvoju vlastného svedomia v kontexte biblického príbehu,
- zhodnotí sviatosť zmierenia ako pomoc pre človeka v situácii mravného zlyhania,
- je pripravený aktívne sa podieľať na sviatosti zmierenia.

interpersonálne a sociálne:

Žiak

- vie vyjadriť prejav ľútosti vhodnou formou.

Prierezové témy

Osobný a sociálny rozvoj

Žiak

- si osvojuje prejavy vonkajšieho a vnútorného odpustenia a odprosenia.

4. téma: JEŽIŠ NÁS OSLOBODZUJE

dotácia hodín: 6 hod. s jednogodinovou časovou dotáciou / 12 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Na obraznej reči biblického príbehu vedieť vysvetliť hriech a jeho dôsledky. Vysvetliť pojem hriech. Reprodukovať Desatoro a jednoducho vysvetliť význam jednotlivých prikázaní. Nájsť analógiu medzi podobnosťou o pšeničnom zrne a Ježišovou smrťou a zmŕtvychvstaním.

Afektívny cieľ: Akceptovať Desatoro ako pravidlá pre dobrý život. Vnímať hriech a jeho následky ako ublíženie sebe a iným.

Psychomotorický cieľ: Osvojovať si postoj zodpovednosti za svoje rozhodnutia. Formovať návyk konania dobra a vyhýbania sa zlu.

Obsahový štandard

- § hriech a dôsledky hriechu
- § Veľká noc (Pascha)
- § Desatoro (pravidlá pre život v slobode)
- § Ježišova smrť a zmŕtvychvstanie (podobnosť o pšeničnom zrne)

Výkonový štandard

Žiak vie:

- na obraznej reči biblického príbehu vysvetliť hriech a jeho dôsledky,
- vysvetliť pojem hriech,
- reprodukovať Desatoro a jednoducho vysvetliť význam jednotlivých prikázaní,
- akceptovať Desatoro ako pravidlá pre dobrý život,
- stotožniť sa s etickými princípmi Desatora, vzťahujúcimi sa na konkrétne situácie v jeho živote,
- nájsť analógiu medzi podobnosťou o pšeničnom zrne a Ježišovou smrťou a zmŕtvychvstaním,
- posúdiť hriech ako stratu Božej blízkosti,
- posúdiť hriech a jeho následky ako ublíženie sebe i iným,
- jednoduchým spôsobom zhodnotiť svoje správanie, konanie v zhode so svojím svedomím,
- posúdiť rozdiel medzi porušením zákona a zanedbaním dobra (prechod od heteronómneho svedomia k autonómnemu),
- otvoriť sa pre poslanstvo prísľubu nádeje.

Rozvoj kompetencií:

k riešeniu problémov:

Žiak

- dokáže zvážiť požiadavky a dôsledky konania na základe poznania Desatora,

- identifikuje hlavné zložky situačného problému,
- pozná podobnosti predchádzajúcich riešení problémov na základe modelovej situácie,
- dokáže formulovať a klásť si otázky,
- prehodnocuje fakty.

kultúrne:

Žiak

- intuitívne vníma prepojenie kresťanskej a židovskej tradície,
- intuitívne vníma symbolickú reč rozprávky, legendy a podobenstva,
- intuitívne vníma krásu umenia v slove a obraze.

existenciálne:

Žiak

- stotožňuje sa s etickými princípmi Desatora, vzťahujúcimi sa na konkrétne situácie v jeho živote,
- objavuje tajomstvo života z pohľadu paradoxu života a smrti,
- vníma hriech ako previnenie voči sebe, iným ľuďom a Bohu,
- rozvíja chápanie princípu hriechu, ktorý je zo strany človeka slobodným a dobrovoľným prerušením vzťahu s Bohom,
- rozvíja vnímanie a načúvanie hlasu svedomia pri zanedbaní dobra,
- je otvorený pre vnímanie kresťanskej nádeje,
- objavuje hodnotu pravdy, dobra a krásy dodržiavaním zákona lásky.

interpersonálne a sociálne:

Žiak

- vníma Desatoro ako pravidlá dobrého spolunažívania medzi ľuďmi.

občianske:

Žiak

- vníma Desatoro ako etický princíp správania sa človeka,
- vníma Desatoro ako pravidlá dobrého spolunažívania v ľudskej spoločnosti,
- vníma Ježišov zákon lásky ako základné pravidlo šťastného života človeka,
- intuitívne oceňuje u jednotlivcov prínos viery v Boha pre mravný život spoločnosti.

Prierezové témy

Environmentálna výchova

Žiak

- vníma starostlivosť Boha o svet a človeka prostredníctvom poznávania Desatora.

Mediálna výchova

Žiak

- vníma spôsoby šírenia správ na modelovej ukážke biblickej udalosti o Ježišovej smrti a zmŕtvychvstaní.

5. téma: JEŽIŠ NÁS POZÝVA NA HOSTINU

dotácia hodín: 6 hod. s jednohodinovou časovou dotáciou / 12 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou

Kľúčové pojmy: Eucharistia, chlieb, víno, svätá omša, posledná večera, krížová cesta

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Nájsť súvislosť medzi poslednou večerou a svätou omšou.

Odlíšiť chlieb od eucharistického chleba.

Objaviť súvislosť medzi ľudskou skúsenosťou s chlebom, biblickým textom o rozmnožení chleba a sviatosťou Eucharistie.

Afektívny cieľ: Oceniť potrebu slávenia pre život človeka.

Rozvíjať schopnosť života v spoločenstve.

Uvedomiť si dôležitosť častého prijímania Eucharistie.

Psychomotorický cieľ: Formovať návyk aktívnej komunikácie s Bohom počas

liturgického slávenia (odpovede, gestá, symboly).

Obsahový štandard

- § nasýtenie (zázrak rozmnoženia chlebov – Jn 6, 1-13)
- § posledná večera (Eucharistia)
- § svätá omša ako hostina (hostina spoločenstva, hostina slova, chleba)

Výkonový štandard

Žiak vie:

- nájsť súvislosť medzi poslednou večerou a svätou omšou,
- odlíšiť chlieb od eucharistického chleba,
- objaviť súvislosť medzi ľudskou skúsenosťou s chlebom, biblickým textom o rozmnožení chlebov a sviatosťou Eucharistie,
- oceniť potrebu slávenia pre život človeka,
- rozvíjať schopnosť života v spoločenstve,
- uvedomiť si dôležitosť častého prijímania Eucharistie pre svoj duchovný rast.

Rozvoj kompetencií

komunikačné:

Žiak

- rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch kresťanského slávenia.

existenciálne:

Žiak

- je pozorný voči liturgickému sláveniu a je pripravený vedome sa na ňom podieľať,
- je pripravený na prvé prijatie Eucharistie v spoločenstve rodiny a farnosti,
- vie dať do súvisu uvedené biblické udalosti a chápe ich ako udalosti, ktoré sa stali základom kresťanskej liturgie.

interpersonálne a sociálne:

Žiak

- rozvíja vo svojom živote rozmer slávenia v spoločenstve rodiny a farnosti.

PREDMET: ETICKÁ VÝCHOVA

Počet hodín týždenne: 1

Spolu: 33

Časový rozsah výučby v hodinách za týždeň :	Štátny vzdelávací program 1	Školský vzdelávací program 0	Spolu 1

Charakteristika predmetu

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým

učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Ciele učebného predmetu

Cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá:

- má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť,
- má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou,
- jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti,
- má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách,
- charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania,
- koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou - súlad medzi emóciami a chcením – nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom sebaľúti,
- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so všeľudskými hodnotami,
- je ochotná a schopná spolupracovať a iniciovať spoluprácu.

Dosahovanie týchto cieľov ráta s aktivizáciou a rozvojom nonkognitívnych funkcií osobnosti, ktoré uvádza profesor M. Zelina v systéme KEMSAK:

K – kognitivizácia, ktorej cieľom je naučiť človeka poznávať, myslieť, riešiť problémy

E – emocionalizácia, cieľom je naučiť človeka cítiť a rozvíjať jeho kompetencie pre cítenie, prežívanie, rozvíjať jeho city

M – motivácia, cieľom je rozvinúť záujmy, potreby, túžby, chcenia osobnosti, jej aktivity

S – socializácia, jej cieľom je naučiť človeka žiť s druhými ľuďmi, naučiť ich komunikovať, tvoriť progresívne medziľudské vzťahy

A – axiologizácia, ktorej cieľom je rozvíjať progresívnu hodnotovú orientáciu osobnosti, učiť hodnotiť

K – kreativizácia, cieľom tejto funkcie je rozvíjať v osobnosti tvorivý štýl života.

Výchovný štýl

Do procesuálnej stránky etickej výchovy patrí výchovný štýl. Je to vzťah učiteľa k žiakom, ktorý je charakterizovaný nasledujúcimi zásadami:

1. Vytvoríme z triedy výchovné spoločenstvo.

2. Prijmeme dieťa také, aké je a prejavujeme mu priateľské city.

3. Pripisujeme deťom pozitívne vlastnosti, najmä prosociálnosť (vyjadrujeme pozitívne očakávania).

4. Formulujme jasné a splniteľné pravidlá.
5. Nabádajme, je to osvedčený výchovný prostriedok.
6. Na negatívne javy reagujme pokojným poukázaním na ich dôsledky (induktívna disciplína).
7. Odmeny a tresty používajme opatrne.
8. Do výchovného procesu zapojme aj rodičov.
9. Buďme nositeľmi radosti.

Účinnosť etickej výchovy vo veľkej miere závisí od špecifického vzťahu, ktorým je predovšetkým dobroprajný, partnerský, priateľský, ale náročný a vo svojich požiadavkách dôsledný vzťah k žiakovi.

Obsah

Obsah etickej výchovy je orientovaný na atribúty, ktoré treba v dieťati rozvíjať, aby sme dosiahli výchovné ciele. Tieto atribúty sa premietajú v tematických celkoch učebných osnov. Ide o tzv. desať základných tém a šesť aplikačných tém:

1. otvorená komunikácia
2. dôstojnosť ľudskej osoby, sebaúcta, pozitívne hodnotenie seba
3. pozitívne hodnotenie iných
4. tvorivosť a iniciatíva
5. vyjadrovanie citov
6. empatia
7. asertivita
8. reálne a zobrazené vzory
9. prosociálne správanie – pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo
10. komplexná prosociálnosť
11. etika – hľadanie koreňov prosociálneho správania
12. etika a ekonomické hodnoty
13. etika a náboženstvá – tolerancia a úcta
14. rodina, v ktorej žijem
15. výchova k manželstvu a rodičovstvu
16. ochrana prírody a životného prostredia.

3. ročník

Výchovný cieľ: Napomáhať zvnútorňovaniu prosociálnych hodnôt a postojov. Učiť sa efektívne komunikovať s rovesníkmi. Nadobúdať sociálne zručnosti – asertivitu, empatiu.

1. Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov:

- dodržiavanie dohodnutých pravidiel správania,
- kvalita otvorenej komunikácie – pravdivosť, objektívnosť, prijímanie pravdy o sebe aj o iných,
- asertívne správanie ako súčasť efektívnej komunikácie, nácvik bezpečného správania sa v rizikových situáciách (odmietnutie zla, postavenie sa proti šikanovaniu, vedieť povedať nie na negatívne ponuky).

2. Vcítanie sa do prežívania iných - empatia

- hľadanie dôvodov na radosť a smútok u seba a u iných,
- pochopenie situácie iných ľudí prostredníctvom vlastných zážitkov (u spolužiakov a členov rodiny, ...),
- odovzdávanie radosti a zmierňovanie smútku najbližších,
- záujem o zdravotne postihnutých, starých a chorých ľudí.

3. Riešenie konfliktov – výchova k zmierlivosti

- právo na omyl a možnosť nápravy,
- význam odpúšťania v medziľudských vzťahoch
- rozvíjanie sebaovládania a jeho upevňovanie – prehlbovanie vzájomnosti i sebaúcty,
- súťaživosť a kooperácia.

4. Pomoc, darovanie, delenie sa

- vnímanie a prežívanie prosociálnosti (základy starostlivosti o prírodu, ochrana zvierat),
- zámerné robenie dobra iným, rozdiel medzi psychickou a materiálnou pomocou,
- podelenie sa a darovanie v rámci rodiny a žiackeho kolektívu,
- príprava žiakov na možné neprijatie dobra inými.

5. Naša škola

- poznávanie kvalít a predností školy (Čo by som porozprával o našej škole priateľovi zo zahraničia?),
- rozvíjanie povedomia a príslušnosti k svojej škole – osobnosti, prostredie, atmosféra, učebné predmety (Čo sa mi na našej škole najviac páči?),
- účasť žiakov na živote a úspechoch školy (Podieľam sa na vytváraní dobrej atmosféry na našej škole? Ktoré problémy na našej škole ma znepokojujú? Čo môžem urobiť ja pre vylepšenie života na našej škole?).

Kľúčové kompetencie

Vedieť komunikovať verbálne a neverbálne, naučiť sa aktívne počúvať.

Naučiť sa spoznávať svoje silné aj slabé stránky, vytvoriť základy sebaúcty a dôstojnosti ľudskej osoby.

Pozitívne prijať a hodnotiť iných, pozitívne vnímať a reálne hodnotiť situácie a udalosti.

Vytvoriť predpoklady na rozvoj tvorivosti v medziľudských vzťahoch, vrátane riešenia problémov.

Naučiť sa rozpoznať, identifikovať, usmerňovať a vyjadrovať svoje city.

Naučiť sa byť empatický – na primeranej úrovni pochopiť práve prežívané myšlienky a city iného.

Utvárať základy asertivity, osvojovať si nenásilné riešenie konfliktov (Čo nechceš, aby robili tebe, nerob ani ty im.)

Osvojovať si zmysel hodnoty modelu prosociálneho správania.

Utvárať schopnosť nezištne pomáhať iným a mať vnútorné uspokojenie z tejto činnosti.

Obsah vzdelávania

Ciele	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	
	témy		Socio-afektívny	Konatív
Učenie sa efektívne komunikovať s rovesníkmi Nadobúdanie sociálnych zručností – asertivita, empatia Napomáhanie zvnútorňovania prosociálnych hodnôt a postojov	Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov Dodržiavanie dohodnutých pravidiel správania, Kvalita otvorenej komunikácie – pravdivosť, objektívnosť, prijímanie pravdy o sebe aj o iných. Aseratívne správanie ako súčasť efektívnej komunikácie, nácvik bezpečného správania sa v rizikových situáciách (odmietnutie zla, postavenie sa proti šikanovaniu, vedieť povedať nie na negatívne ponuky). Vcítenie sa do prežívania iných - empatia Hľadanie dôvodov na radosť a smútok u seba a u iných. Pochopenie situácie iných ľudí prostredníctvom vlastných zážitkov (u spolužiakov, členov rodiny, ..). Odovzdávanie radosti a zmierňovanie smútku najbližších. Záujem o zdravotne postihnutých, starých a chorých ľudí. Riešenie konfliktov – výchova k zmierlivosti Právo na omyl a možnosť nápravy. Význam odpúšťania v medziľudských vzťahoch. Rozvíjanie sebaovládania a jeho upevňovanie – prehlbovanie vzájomnosti i sebaúcty. Súťaživosť a kooperácia. Pomoc, darovanie, delenie sa Vnímanie a prežívanie prosociálnosti (základy starostlivosti o prírodu, ochrana zvierat). Zámerné robenie dobra iným, rozdiel medzi psychickou a materiálnou pomocou. Podelenie sa a darovanie v rámci rodiny a žiackeho kolektívu. Príprava žiakov na možné neprijatie dobra inými. Naša škola Poznávanie kvalít a predností školy (Čo by som porozprával o našej škole priateľovi zo zahraničia?). Rozvíjanie povedomia a príslušnosti k svojej škole – osobnosti, prostredie, atmosféra, učebné predmety (Čo sa mi na našej škole najviac páči?). Účasť žiakov na živote a úspechoch školy (Podieľam sa na vytváraní dobrej atmosféry na našej škole? Ktoré problémy na našej škole ma znepokojujú? Čo môžem urobiť ja pre	-vie vysvetliť pojem komunikácia - vie, čo znamená slovo pravda a ako vplyva na kvalitu komunikácie - vie, ktoré sú rizikové situácie v živote dieťaťa -rozumie pojmom „súcit, spolicítenie, vcítenie sa do iného“ -vie čo je to omyl v živote človeka a pozná možnosti reagovania na svoj omyl i na omyl iných - vie vysvetliť pojem „odpúšťanie“ -vie vysvetliť slovo „pomoc“ a pozná rozdiel medzi psychickou a materiálnou pomocou, vie uviesť ich príklady -pozná možné reakcie na pomoc (prijatie, odmietnutie) -vie hovoriť o kvalitách svojej školy	- chápe zmysel a podstatu otvorenej komunikácie - rozumie dôvodom ako sa správať v rizikových situáciách - uvedomuje si význam vlastných zážitkov ako prostriedku pre pochopenie situácií druhých - učí sa vnímať situáciu chorých, starých, zdravotne postihnutých - chápe súvislosti medzi súťaživosťou a kooperáciou - chápe skutočnosť viny a odpustenia - rozumie významu odpúšťania a práva na omyl -vie ohodnotiť situácie, kedy prijal rôzne druhy pomoci a je ochotný pomáhať - poznáva kvality a prednosti školy a teší sa z nich	- v komunikácii snahu o objekt a pravdivosť - vie sa postaviť negatívnym javom (šikanovanie) - odoláva príjer zvodom na zlé snahu povedať - prejavuje pocity voči spolužiakom a chorým, zdravotne postihnutým a v núdzi - pri konflikte je diskutovať, vníma dôvody druhej -vie požiadať o odpustenie a odpustiť - badať jasne k spolupráci - vidí problémy druhých, vie počkať a podeliť sa o -je pripravený reagovať na ne pomocou -vie prispieť k prezentácii školy -má záujem o účasť na živote

	vylepšenie života na našej škole?).			

Stratégia vyučovania – formy a metódy práce

Dosahovanie cieľov sa realizuje najmä prostredníctvom zážitkových metód, ktoré vytvárajú optimálne podmienky pre budovanie mravného úsudku a zvnútorňovanie ponúkaných hodnôt.

Postup prijatia hodnôt ETV do života žiakov je daný skutočnosťou, že každému rozhodnutiu človeka predchádza poznanie (reflexia) a každé poznanie sa začína zmyslovým vnímaním. V ETV je odporúčaná schéma vyjadrená v pojmoch:

1. senzibilizácia – scitlivenie (emocionálne i kognitívne) na problém, na tému, na hodnotu
2. nácvik v podmienkach triedy,
3. reálna skúsenosť - transfer (v rodine, na ulici, medzi kamarátmi...).

Učiteľ pritom používa rôzne metódy a techniky (hru, hranie rolí, hranie scénok, anketové metódy, metódu posilňovania, problémové vyučovanie, dramatizácia ...) V etickej výchove im hovoríme zjednodušene – cvičenia, aktivity. Je dôležité si uvedomiť, že aktivity sú len prostriedkom, ktorý umožní **hodnotovú reflexiu**, tá je súčasťou každého kroku. (Hodnotenie prežitého rozumom napr. – Čo som prežil? Čo som si uvedomil? Ako to súvisí so životom vo mne, okolo mňa? Čo z toho vyplýva pre môj život?) Bez reflexie by ostal žiakovi iba pekný zážitok, ktorý sotva ovplyvní jeho postoje a správanie. Preto je v metodických príručkách osobitná časť venovaná otázkam vhodným na reflexiu. Ak nacvičíme so žiakmi určité správanie (napr. pozdrav, ospravedlnenie, odmietnutie...) v triede, ešte to neznamená, že to budú robiť aj doma a na ulici. Máme však k dispozícii viacero techník, ktoré napomáhajú tomu, aby žiaci osvojené zručnosti a skúsenosti prenášali do každodenného života (napr. záznamy pozorovaní, vedenie denníka, zbieranie článkov, interview s rodičmi alebo inými osobami...). Tejto časti hovoríme v etickej výchove transfer – prenos z hodiny ETV do bežného života rodiny, triedy a iných vzťahov, do ktorých žiak vstupuje.

Základom výchovno-vzdelávacieho procesu etickej výchovy je zážitkové učenie, ktoré učiteľ v jeho technikách, cvičeniach a aktivitách prispôsobuje veku žiakov a situácii v žiackom kolektíve. Aktivity pomáhajú precítiť etické hodnoty, uľahčujú porozumieť normám, ktoré súvisia s očakávaným správaním, umožňujú nácvik zodpovedajúceho správania a prenos získaných skúseností do správania sa v reálnom svete.

Žiaci počas hodín ETV sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ na danú aktivitu zvolil.

Pri vyučovaní etickej výchovy v špeciálnych základných školách sa využívajú metódy a formy primerané jednotlivým druhom postihnutia žiakov.

Vyučovaciu hodinu najmä na prvom stupni treba členiť tak, aby sa rešpektovali zvláštnosti tohto vývinového obdobia (napr. sedenie v kruhu treba striedať s pohybovými

cvičeniami na uvoľnenie i aktivizáciu dieťaťa). Treba mať pripravených viac aktivít k danej téme. Prostriedkom, ktorý učiteľ často využíva, je čítanie rozprávok, príbehov. Vhodné obrázky, audio i videonahrávky, CD - roomy môžu poslúžiť ako motivačný materiál. Deti v mladšom školskom veku radi kreslia a robia pohybové aktivity. Toto všetko sa dá zapojiť do vytvárania situácií, v ktorých sa uplatňujú formy zážitkového učenia.

Učiteľ je na hodine facilitátor, moderátor aktivít. Jasne vysvetľuje inštrukciu. Svojou autoritou napomáha zdarnému priebehu aktivity (z času na čas zasiahne, aby veci usmernil či objasnil). Po každej aktivite učiteľ vedie žiakov k reflexii – uvažovaniu a komunikovaniu poznanej skutočnosti s odkazom na prepojenie so životom. Domáce úlohy (transfer) sa netýkajú písomného vypracovávania, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je podelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

Etická výchova nepoužíva učebnicu. Podnety na činnosť nachádza učiteľ v metodických príručkách a v iných materiáloch, ako aj v obsahu vyučovacích predmetov prvého stupňa. Aktualizuje ich podľa podmienok skupiny, cieľov a obsahu etickej výchovy.

Prepojenie ETV s inými prvkami alternatívnych výchovných postupov (ITV, Montessori, Waldorfská škola...), ktoré sú kompatibilné s cieľmi etickej výchovy, je možné. Upozorňujeme však, že nie je vhodné zamieňať, nahrádzať, resp. uplatňovať tieto projekty v predmete ETV.

Hodnotenie predmetu

Na hodine etickej výchovy žiakov nehodnotíme známku. Je vhodné a žiaduce jednotlivcov slovne oceniť počas hodiny a skupinu žiakov priebežne i na konci hodiny. Žiaci by mali tiež mať priestor na vyjadrenie, ako sa cítili, ako sa im hodina páčila, v čom by privítali zmenu.

Zdroje

Pracovné listy

Detská slovenská literatúra

Časopisy pre deti

VZDELÁVACIA OBLASŤ: MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

PREDMET: MATEMATIKA

Časová dotácia: 4 hodiny týždenne, 132 hodín za rok

Charakteristika a obsah predmetu:

- elementárne poznatky, zručnosti a činnosti s matematickými objektmi rozvíjajúce kompetencie potrebné v ďalšom živote,
- vytváraním presných učebných návykov rozvoj žiackych schopností, presného myslenia a formovania argumentácie v rôznych prostrediach, rozvoj algoritmického myslenia,
- súhrn veku primeraného matematického poznania, ktoré tvoria východisko k všeobecnému vzdelaniu kultúrneho človeka,
- informácie dokumentujúce potrebu matematiky pre spoločnosť.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 20	Zavedenie násobenia Súvislosť medzi násobením a sčítaním Nácvik násobenia v obore do 20	Žiak chápe súvislosť medzi sčítavaním rovnakých sčítancov a násobením.
	Počítanie pamäti Automatizácia spojov Riešenie slovných úloh na násobenie Propedeutika úloh na násobenie s kombinatorickou motiváciou	Žiak vie násobiť do 20.
	Zavedenie delenia Propedeutika zlomkov – rozdeľovanie na tretiny, polovice Delenie – postupné odčítavanie rovnakého čísla	Žiak chápe súvislosť medzi odčítavaním rovnakých menšencov a delením.
	Nácvik delenia v obore do 20 Počítanie pamäti Automatizácia spojov Riešenie slovných úloh na delenie	Žiak vie deliť do 20.
	Súvislosť medzi delením a násobením Precvičovanie násobenia a delenia do 20	Žiak chápe súvislosť medzi delením a násobením.
	Tvorenie slovných úloh k numerickým príkladom na delenie v obore do 20	Žiak vie násobiť a deliť do 20 pamäti.
	Precvičovanie všetkých spojov násobenia a delenia do 20	

Vytváranie prirodzených čísel v obore do 10 000

Vytváranie čísel
Rozšírenie prirodzených čísel
v obore do 10 000

Porovnávanie čísel

Usporiadúvanie čísel

Zaokrúhľovanie čísel na 10,100

Propedeutika rozvoja prirodzeného
čísla v desiatkovej sústave

Číselná os
Nerovnice

Slovné úlohy na porovnávanie
v obore do 10 000
Tvorenie slovnej úlohy k danému
príkladu na porovnávanie v obore
do 10 000

Žiak vie čítať a písať prirodz
čísla v obore do 10 000.

Žiak vie porovnávať prirodz
čísla v obore do 10 000.

Žiak vie usporadúvať čísla
vzostupne, zostupne v obore
10 000.

Žiak vie zaokrúhľovať čísla
desiatky a stovky.

Žiak vie rozkladať číslo na ti
stovky, desiatky a jednotky.
Žiak vie rozložiť číslo v desi
sústave.

Žiak sa vie orientovať na čís
osi, vie riešiť jednoduché
nerovnice.

Žiak vie riešiť slovné úlohy
porovnávanie v obore do 10
Žiak vie utvoriť slovnú úlohu
k danému príkladu na porovi
v obore do 10 000.

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000	Pamäťové sčítanie prirodzených čísel	Žiak vie sčítavať čísla do 10 spamäti.
	Písomné sčítanie prirodzených čísel	Žiak vie písomne sčítavať či 10 000 bez prechodu aj s prechodom cez desiatku.
	Pamäťové odčítanie prirodzených čísel	Žiak vie odčítavať čísla do 1 spamäti.
	Písomné odčítanie prirodzených čísel	Žiak vie odčítavať písomne č 10 000 bez prechodu aj s prechodom cez desiatku.
	Zoznámenie sa s kalkulačkou a jej displejom Sčítanie a odčítanie s využitím kalkulačky	Žiak vie sčítavať a odčítavať pomocou kalkulačky.
	Riešenie jednoduchých a zložených slovných úloh Tvorenie textov k numerickým príkladom Riešenie nepriamo sformulovaných slovných úloh, slovných úloh s neprázdny m prienikom	Žiak vie riešiť rôzne typy úlc v obore do 10 000.

Geometria	Jednotky dĺžky mm, cm, dm, m, km a ich premieňanie	Žiak vie porovnávať jednotky dĺžky. Žiak vie premieňať jednotky dĺžky.
	Bod, priamka, úsečka Rysovanie – základné zásady rysovania, rysovanie priamok a úsečiek	Žiak vie vyznačiť bod, narysovať priamku a úsečku.
	Meranie dĺžky úsečky v mm, cm	Žiak vie porovnať úsečky a odmerať dĺžku úsečky.
	Odhad dĺžky : - kratšej v cm, mm - dlhšej v m	Žiak vie odhadnúť kratšie i dlhšie dĺžky.
	Rysovanie rovinných útvarov v štvorcovej sieti, ich zmenšovanie a zväčšovanie	Žiak vie narysovať rovinné útvary v štvorcovej sieti, vie ich zmenšiť alebo zväčšiť.
	Stavba telies z kociek na základe plánu Kreslenie plánu stavby z kociek	Žiak vie postaviť stavbu z kociek na základe plánu. Žiak vie aj nakresliť plán stavby z kociek.

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie	Propedeutika kombinatoriky – vytváranie všetkých možných skupín predmetov z daného počtu po 2,3 manipulatívnu činnosťou a symbolmi Vytváranie skupín podľa daného i objaveného pravidla	Žiak vie vytvárať rôzne skupiny predmetov po 2,3 manipulatívnu činnosťou i symbolmi na základe spoločnej alebo rozdielnej charakteristiky, znaku, vlastnosti. Žiak vie vytvoriť čo najviac pravidiel na vytváranie dvojíc, trojíc predmetov zo skupiny daného počtu predmetov.
	Propedeutika pravdepodobnosti – pozorovanie istých udalostí, možných ale neistých udalostí a nemožných udalostí	Žiak vie rozlíšiť isté, neisté, možné, nemožné udalosti primerané veku.
	Nepriamo sformulované slovné úlohy	Žiak vie riešiť nepriamo sformulované úlohy.
	Vytváranie tabuliek z údajov získanými žiakmi	Žiak vie získavať a zhromažďovať potrebné údaje. Žiak vie zo získaných údajov zostaviť a prečítať tabuľku.

PREDMET: INFORMATICKÁ VÝCHOVA

Počet hodín:

**1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
(1 h – Štátny vzdelávací program)**

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť hľadať riešenia problémových úloh a overovať ich v praxi s použitím IKT. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako prostriedok komunikácie.

Na 1. stupni ZŠ sa budujú základy informatiky a preto sa názov predmetu prispôbil na informatická výchova. Poslaním vyučovania informatiky/informatickej výchovy je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a informáciami v počítačových systémoch. Vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika/informatická výchova a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy. Oblasť informatiky zaznamenáva mimoriadny rozvoj, preto v predmete informatika/informatická výchova je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium

základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatickej výchovy široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom informatickej výchovy na 1. stupni ZŠ je zoznámenie sa s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií primeraných veku žiakov získať základné zručnosti v používaní počítača. V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci pomocou rôznych aplikácií precvičujú základné učivo z matematiky, slovenského a cudzieho jazyka, získavajú vedomosti za podpory edukačných programov z prírodovedy a vlastivedy a rozvíjajú svoju tvorivosť a estetické cítenia v rôznych grafických editoroch. Dôraz sa pri tom kladie nie na zvládnutie ovládania aplikácie, ale na pochopenie možností, ktoré môžeme využiť pri každodenných činnostiach. Najvhodnejšie sa javí využitie programov určených špeciálne pre žiakov, prostredníctvom ktorých by sa zoznámili s najbežnejšími činnosťami vykonávanými na počítači.

3. Učebné zdroje:

Učebnica podľa odporúčania MŠ SR z konkurzu
Program Drawing for Children, Logomotion,
RNA
Program Skicár
Program Baltík
Prezentácie v PowerPointe
Pracovné listy vytvorené v Gimpe
Edukačné DVD a CD (Ferdova matematika, Detský kútik a iné)

www.alik.cz

www.rexik.zoznam.sk

www.infovekacik.infovek.sk

4. Kritériá a stratégie hodnotenia:

Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Nekomparujeme výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Snaha každého učiteľa je pozitívne hodnotenie (nielen slovom a známku). V danom predmete sú žiaci priebežne hodnotení podľa svojich výsledkov a snahy. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Na konci školského roka sú žiaci na vysvedčení hodnotení slovne.

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č.7/2009-R na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č. CD-2009-24230/13795-1:911 dňa 28.4.2009 s platnosťou od 1.5.2009.

5. Metódy a formy práce

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet.

Pri výučbe informatickej výchovy využívame najmä:

- riadený rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov)
- výklad učiteľa
- problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému)
- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie)
- demonštračná metóda (demonštrácia s využitím dataprojektoru)
- prezentačná metóda (prezentácia s využitím dataprojektoru)
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania – napr. vo dvojiciach)
- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov)
- samostatná práca žiakov (s pracovným listom, s počítačom, s internetom)
- projektové, zážitkové vyučovanie

Pri vyučovaní informatickej výchovy by sa mali využívať nasledovné metódy, ktoré zefektívnia vyučovanie:

- motivačné metódy: motivačný rozhovor, motivačný výklad, motivačné rozprávanie, motivačné demonštrácie
- expozičné metódy: výklad, vysvetľovanie, opis, demonštrácia, metóda ukážky, metóda pozorovania, napodobňovania, metóda hry, metódy s heuristickou funkciou, samostatná práca žiakov
- fixačné metódy: napodobňovanie, opakovanie, tiež herné a súťaživé metódy
- diagnostické metódy: metódy pozorovania, žiacke projekty, metódy samostatnej práce žiakov

a jednotlivé formy práce:

- individuálna
- kooperatívna
- frontálna

5. Obsah predmetu 3. ročníka

Časový rozsah výučby: 1hodina týždenne -33 hodín ročne

Tematický okruh	Tema	Obsah (obsahový štandard)	Výkonový štandard (výstupy)	Prierezové témy a medzipredmetové vzťahy	Časová dotácia
Informácie okolo nás	Základy práce s grafickým editorom	Oboznámenie s prostredím jednoduchého grafického editora – kreslenie obrázka voľnou rukou, s použitím nástrojov, efektívne využívanie nástrojov	Žiak vie samostatne pracovať s jednotlivými nástrojmi v grafickom editore, samostatne, ale aj podľa návodu nakresliť obrázok, vytvoriť návod a využiť	MEV príspevky do školského časopisu PPZ + MEV prezentácia svojej práce na verejnosti	8

		grafického editora pri kreslení obrázkov (kreslenie pomocou geometrických tvarov, priamok, výberu, kopírovania, presúvania...) . Vytváranie jednoduchých animácií.	jednotlivé nástroje. Obrázok vie uložiť a otvoriť. Upravuje a dotvára fotografie v graf. Editore.		
	Základy práce s textovým editorom	Práca s textovým editorom, jednoduché formátovanie textu, vkladanie obrázkov do textu, kopírovanie, mazanie, presúvanie. Vytváranie, ukladanie, mazanie dokumentu, vytváranie priečinkov	Pracuje s textom – napísať alebo prepísať text, uložiť a otvoriť, uprovať, kopírovať, mazať, presúvať, upravovať text. Vie vytvoriť pozvánku, oznam, plagát.		
	Základy práce s mutimédiami	Práca s multimédiami, nahrávanie zvukov	Žiak vie narábať s multimediálnou informáciou, prehráva zvuk, spustí a zastaví zvuk, pracuje s multimediálnym softvérom.		

Komunikácia prostredníctvom IKT	Internet	Oboznámenie sa s nástrojmi a prezeranie a vyhľadávanie, využívanie internetu ako zdroj zábavy, ale aj informácií v textovej i obrazovej podobe, využívanie e-mailovej pošty, bezpečné správanie na internete, základy slušného správania na internete. Spúšťanie hry a hudby z CD a internetu, ovládanie jednoduchých hier.	Žiak vie porozumieť odkazom, pohybovať sa po stránkach, vyhľadávať obrázky na Internete a upravuje ich vo vhodnom prostredí, nájsť a prečítať informáciu a stiahnuť hru z webu.		8
Postupy, riešenie problémov, algoritmicke myslenie	Skladanie podľa návodu v detskom programovacom jazyku	Získanie základov algoritmickeho myslenia.	Riešiť jednoduché algoritmy v detskom programovacom prostredí, skladať scény pomocou malých obrázkov (ikon) – prilepenie, odstraňovanie, kopírovanie obrázkov. Pracovať s návodmi, popisovať	OSR kamarátstvo a vzájomná pomoc, organizácia vlastného času	8

			návod pomocou obmedzenej množiny slov, zostavovať pravidlá správania sa objektov.		
Princípy fungovania IKT	O počítači Základné pravidlá správania sa v učebni Ovládanie počítača	Oboznámenie sa s počítačom, ovládanie klávesnice, myši, tlačiarne, skenera.	Dodržiavať zásady správneho sedenia pri PC, vymenovať základné časti PC, poznať niektoré prídavné zariadenia a ich využitie. Dokumenty vyhľadať, uložiť a otvoriť. Minimalizovať, maximalizovať a zatvoriť pracovné okno. Dokument vytlačiť na tlačiarňu. Spustiť CD a DVD. Dodržiavať hygienické pravidlá.	OŽZ bezpečnosť pri používaní elektrospotrebičov OSR rozvoj schopnosti poznávania MEV Spoznávanie nových programov	4
Informačná spoločnosť	Základné pravidlá práce na Internete Možnosti uplatnenia počítača v živote	Využívanie možností IKT pri riešení úloh v rámci projektového vyučovania, prezentovaní projektov.	Poznať základné pravidlá práce s Internetom, pochopiť základné autorské práva pri kopírovaní textu, obrázkov, hier, CD... Spoznať	OSR rozvoj schopnosti poznávania MEV autorské právo	5

			možnosti uplatnenia počítača v bežnom živote.		

Legenda:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj

PPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

ENV – Environmentálna výchova

MEV – Mediálna výchova

OŽZ – Ochrana života a zdravia

DOV – Dopravná výchova

MUV – Multikultúrna výchova

VZDELÁVACIA OBLASŤ: UMENIE A KULTÚRA

PREDMET: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika predmetu:

Výtvarná výchova primárneho vzdelávania, je predmet, ktorý prostredníctvom autentických skúseností získaných výtvarnou činnosťou – intenzívnych zážitkov, dobrodružstva tvorby a sebavyjadrovania – rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia – vedomých i nevedomých duševných aktivít. Týmto výtvarná výchova naplňa svoje jedinečné poslanie v celom edukačnom procese.

Výtvarné aktivity predstavujú širokú škálu činností, ktorú na jednej strane vymedzuje prirodzený detský záujem, duševný, citový rozvoj a rozvoj schopností vyjadrovať svoje predstavy – a na druhej strane bohatosť vyjadrovacích foriem (jazyka), ktorú ponúkajú rôzne druhy vizuálnych umení súčasnosti (zahŕňajúc intermediálnosť aj interdisciplinárnosť). Predmet výtvarná výchova v sebe zahŕňa okrem tradičných a nových výtvarných disciplín aj ďalšie druhy vizuálnych umení – dizajn v jeho rôznych polohách, fotografiu, architektúru, elektronické médiá a multimédiá.

Na primárnom stupni výtvarná výchova plynulo nadväzuje na prirodzený záujem dieťaťa o výtvarné vyjadrovanie svojich predstáv, na bohatosť detskej fantázie a obrazotvornosti, zvedavosť a príťažlivosť objavovania nových možností, pretože výtvarné činnosti predstavujú pre väčšinu detí hravú činnosť a priamy prostriedok materializácie vlastných predstáv.

Edukačný proces výtvarnej výchovy, ako proces tvorivý zvyšuje nárok na vedomú operatívnosť s vyjadrovacími prostriedkami v priebehu postupného dospievania žiaka: vedie žiaka od detskej spontánnosti k svojbytnému vyjadrovaniu – formuje vlastné spôsoby sebavyjadrovania a vlastné postoje a hodnotiace názory.

Edukačný proces pozostáva zo zložky vyjadrovacej a interpretačnej, výchovnej a vzdelávacej. Tieto zložky sa vo výtvarnej výchove prelínajú, nemožno ich chápať ako izolované. Uplatňujú sa tak, že jedna vyplýva z druhej. Výtvarné činnosti predstavujú zároveň poznávanie umenia a chápanie jeho zmyslu. Otvárajú tak žiakovi možnosť zaradiť sa do kultúrnej tradície na úrovni súčasného myslenia, možnosti jeho aktívneho začlenenia sa do kultúry.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom je: prostredníctvom autentických skúseností získaných z výtvarných činností, nadväzujúcich na detský spontánný výtvarný prejav, rozvíjať manuálne zručnosti (nástroj, technika, materiál, proces), duševné spôsobilosti (predstavivosť, fantázia a tvorivosť), vedomosti (poznávanie javov, predmetov a vzťahov prostredníctvom ich výtvarného vyjadrovania) a postoje (formovanie si vlastného názoru, prístupu a vkusu).

Cieľové kompetencie:

- základné vedomosti o farbách, charakteroch tvarov
- vedomosti o vlastnostiach a možnostiach používania výtvarných nástrojov a materiálov

Tematický celok Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
1.Výtvarný jazyk-základné prvky výtvarného vyjadrovania -plošné geometrické tvary (figúra, vecné zobrazenie, zobrazenie geom.tvarov) -priestorové geom.tvary (3D objekt z geom. tvarov) -farba (zosvetľovanie a stmavovanie, svetlostná škála jednotlivých farieb, tóny sivej farby)	Rozkladanie tvaru na jeho geom. časti, ich spájanie do celku, vyhľadávanie a dopĺňanie geom.tvarov ,pozorovanie a výtvarné vyjadrenie obrysov rôznych tvarov, priradovanie prírodných tvarov ku geom. tvarom, práca s farbami a farebnou hmotou	Žiak dokáže vyhľadať a doplniť, opísať tvar, vytvoriť figúru z geom.tvarov, vytvárať trojrozmerné objekty z geom. tvarov, posudzovať rozdielnosť a príbuznosť farieb, tóny sivej farby	Osobnostný a sociálny rozvoj
2.Výtvarný jazyk-kompozičné princípy a možnosti kompozície -tvar (komponovanie novotvaru na základe prienikov rôznych obrysov, kumulácie tvarov) -mierka (zoskupovanie predmetných tvarov v rôznych variáciách)	Vytváranie variácií zoskupených tvarov, vyhľadávanie tvaru v neartikulovanej textúre, otáčanie, dokresľovanie a dotváranie objavených tvarov, práca s mierkou na ploche alebo v priestore.	Žiak dokáže dopĺňať neúplné tvary, znižovať, priradovať a konštruovať novotvar, skladať kombinovať, dokresľovať a dotvárať objavený tvar, dokáže pracovať s mierkou	Osobnostný a sociálny rozvoj
3.Podnety výtvarného umenia (médiá, štýly, procesy, techniky, témy) -paketaž (tvar ako obal) -materiálový reliéf (otláčanie do hlíny, odlievanie do sádry)	Fixovanie predmetov, tvarov, vytváranie ich obalov, otláčanie, odlievanie	Žiak vie baliť, lepiť, viazať- vytvoriť vonkajšie skelety fixovaných predmetov, otláčať do hlíny, odlievať do sádry	Osobnostný a sociálny rozvoj
4.Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia -inšpirácia gréckym umením (témami, procesmi, technikami a materiálmi)	Ilustrácia bájky z gréckej mytológie, vytváranie jednoduchých ornamentov opakovaným vtlačaním, otláčaním- vzor na keramike	Žiak dokáže výtvarne vyjadriť vypočutý príbeh, tvoriť jednoduché ornamente, chápe vzťah medzi výtvarným umením a skutočnosťou	Multikultúrna výchova
5.Podnety fotografie -dopĺňanie častí fotografie (kresbou, maľbou, reliéfom, kolážou)	Dopĺňanie chýbajúcich častí neúplného fotografického obrazu kresbou alebo maľbou	Žiak dokáže dotvoriť neúplný fotografický obraz	Mediálna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj
6.Podnety filmu a videa -priestor filmu, rám, filmová scénografia)	Zoznámenie sa s poľom obrazu (s tým, čo môžu vidieť v obraze), s mimoobrazovým poľom (s tým, čo ostáva mimo obraz)- práca s rámikom, zhotovenie filmovej kulisy	Žiak chápe pojem pole obrazu, dokáže zhotoviť scénu	Mediálna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj
7.Podnety architektúry -výraz architektúry (architektonický výraz a prostredie, historické a pamiatkové prostredie)	Oboznámenie sa so stavbami, architektúrou, fantazijné alebo realistické výtvarné vyjadrenie stavby, mesta, prostredia	Žiak si uvedomuje vzťahy objektu a okolia, precvičuje si orientáciu v prostredí, ovláda základné poznatky o architektúre	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova
8.Podnety dizajnu	Vytváranie grafického symbolu-erb, logo	Žiak dokáže navrhnuť a graficky vyjadriť jednoduchý a	Osobnostný a sociálny rozvoj

-grafický dizajn(symbol,znak)		výrazný tvar	Mediálna výchova
9.Podnety tradičných remesiel -bábkarstvo(tvorba bábok)	Zhotovenie jednoduchých prstových bábok a ich doplnkov,určovanie charakteru postáv ,ich výraz	Žiak dokáže rôznymi výtvarnými technikami vytvoriť jednoduché bábky a vyjadriť ich výraz	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova
10.Elektronické médiá -kreslenie prostredníctvom počítača	Práca s PC(základné operácie vyplňania plochy,zmazávania,nastavenia farby,tlač obrázku)	Žiak dokáže pomocou PC vytvoriť jednoduché kresby	Mediálna výchova
11.Porovnávacie,kombinačné a súhrnné cvičenia -zbierka-vlastný atlas -syntéza písma a obrazu	Tvorba vlastných skicárov-zbierok zvierat,áut, vtákov,....,porovnávanie,hľadanie typického a zvláštneho,kombinovanie autoportrétu s opisom vlastnej osoby	Žiak dokáže porovnávať a skúmať rozmanitosť a príbuznosti vecí,chápe vzťah tvaru písma a obrazu	Enviromentálna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj
12.Podnety hudby -hľadanie analógií medzi zvukmi a tvarmi,textúrami, farbami	Výtvarné vyjadrenie (kresba,maľba) -tvar, farba,usporiadanie zvuku rôznych nástrojov	Žiak dokáže výtvarne zobraziť akustický vnem	Osobnostný a sociálny rozvoj
13.Podnety rôznych oblastí poznávania sveta -podnety prírodovedy(zmeny látok a ich výtvarné využitie)	Práca s voskom v rôznych skupenstvách	Žiak dokáže využiť fyzikálne vlastnosti látky vo výtvarnom prejave	Osobnostný a sociálny rozvoj Ochrana života a zdravia
14.Tradícia a identita-kultúrna krajina -výtvarná reakcia na charakter okolitej krajiny	Vychádzka,pozorovanie,zaznamenávanie okolitej krajiny,spracovanie prineseného materialu	Žiak dokáže pozorovať a výtvarne stvárniť okolitú krajinu	Enviromentálna výchova
15.Škola v galérii –galéria v škole -atribúty ikonografie	Oboznámenie sa s ikonami	Žiak dokáže určiť ,čo je na výtvarnom diele vyobrazené a chápe hlbší význam diela	Osobnostný a sociálny rozvoj
16.Výtvarné hry -kreslenie na pokračovanie,spoločenská hra	Postupné kreslenie detí na pozdĺžny pás papiera	Žiak chápe moment prekvapenia v umení	Osobnostný asociálny rozvoj

PREDMET: HUDOBNÁ VÝCHOVA

Predmet: HUDOBNÁ VÝCHOVA

Názov tematického celku Témy	Prierezové témy	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Vokálno-intonačné činnosti	Dopravná výchova Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova Enviromentálna výchova Ochrana života a zdravia Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Mediálna výchova Tradičná ľudová kultúra	Melodia,tempo,rytmus Slovenské ľudové piesne (detské,tanečné žartovné), piesne susedných národov,moderné piesne súčasťných autorov.Hudobné hry (hra na ozvenu,otázka-odpoveď,reťazová hra,rytmické a melodické doplňovačky). Intonácia v priestore 1.-8.	-zvládne základy spev.dýchania,správne nasadenie tonu a artikulácia spoluhlások koncoviek - pozná a správne realizuje hodnoty nôt v piesňach -určí náladu a hlavnú myšlienku piesní -čisto a so správnym výrazom zaspieva min.15 piesní,ktoré su základom ovládania hudobného materinského jazyka - intonuje podľa ruky diatonické durové postupy -
Inštrumentálne činnosti	Tradičná ľudová kultúra Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Sprievody k piesňam, jednoduché rytmické hry a cvičenia.Správna technika hry na detské hudobné nástroje.	-zahrá jednoduché sprievody k piesňam -správne zvolí detský hudobný nástroj a zdôrazní dôležité hudobné myšlienky v počuvanej skladbe
Hudobno-pohybové činnosti	Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Osobnostný a sociálny rozvoj	Jednoduché tance: jednokročka,dvojkročka, čardáš,mazurka. Taktovanie v dvojdobom a trojdobom takte.	-zatancuje jednoduché tance:jednokročka,dvojkročka,polkový krok,... -pohybom správne reaguje na hudbu elementárna pohybová improvizácia na hudbu
Percepčné činnosti		Inštruktívne skladby skladateľov 20. a 21.storočia. Kontrast,totožnosť,podobnosť a odlišnosť hudobných myšlienok.	-podľa sluchu pozná min. 6 hudobných skladieb,vystihne ich náladu a odhalí dominujúce výrazové prostriedky - výtvarne vyjadří hudobný zážitok
		Hudobno-dramatické etudy, hry,jeden hudobno-dramatický celok.	-realizuje min. 1 hudobno-dramaticku etudu (celok) -premení v

Hudobno-dramatické činnosti	Mediálna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti.		hud.činnostiach získané vedomosti a skusenosti pri realizácii improvizácie v hudobno-dramatických etudách a celkoch

VZDELÁVACIA OBLASŤ: ZDRAVIE A POHYB

PREDMET: TELESNÁ VÝCHOVA

ZÁKLADNÝ PREDMET: TELESNÁ VÝCHOVA

1. Charakteristika učebného predmetu a jeho význam v obsahu vzdelávania

Zameranie telesnej výchovy v našom primárnom vzdelávaní je dominantne zamerané na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím sa prispieva ku upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti našich žiakov. Telesná výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie na našej škole. Telesná výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu - pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov čo je v dnešnej dobe veľmi dôležité.

Časová dotácia

- ▶ 1, 2., 3. ročník
- ▶ 2 hodiny týždenne/ 66 hodín ročne

Miesto realizácie

- ▶ telocvičňa
- ▶ školské ihrisko, dopravné ihrisko
- ▶ verejné priestranstvá nachádzajúce sa v obci (napr. štadión)

2. Ciele učebného predmetu

Ciele telesnej výchovy v primárnej edukácii vychádzajú zo všeobecných cieľov vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ platných pre celú školskú telesnú výchovu a zároveň postupné plnenie cieľov primárnej edukácie prispieva k naplneniu týchto všeobecných cieľov.

Všeobecné ciele sú :

- podporovať procesy sebazpoznávania a sebakontroly pri aktívnej pohybovej činnosti,
- podporovať aktivitu, fantáziu a kreativitu žiakov pri pohybových aktivitách,
- formovať pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám, k športu,
- kultivovať pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- podporovať vytváranie optimálneho rozvoja zdravotne orientovanej zdatnosti,
- podporovať získavanie poznatkov o otázkach vplyvu pohybu na zdravie,
- uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti.

Hlavným cieľom telesnej výchovy v primárnej edukácii je pozitívna stimulácia vývinu kultúrnej gramotnej osobnosti prostredníctvom pohybu s akcentom na zdravotne orientovanú zdatnosť a radostné prežívanie pohybovej činnosti.

Ďalšie ciele telesnej výchovy ako učebného predmetu na 1. stupni ZŠ sú:

- zamerané na osobnostný rozvoj: Mať vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach a pohybovou činnosťou prispievať k optimálnemu stupňu rozvoja osobnosti ako celku i po stránke kognitívnej, emocionálnej, sociálnej, morálnej.

- zamerané na zdravie: Vnímať zdravie a pohybovú aktivitu ako jeho nevyhnutnú súčasť pri formovaní vlastného zdravého životného štýlu a jeho uplatňovaní v každodennom živote. Formovať osobnú zodpovednosť za vlastné zdravie.
- zamerané na motoriku: Mať osvojené elementárne pohybové zručnosti a vytvorené pohybové návyky súvisiace so základnými lokomóciami, mať optimálne primerane veku rozvinuté pohybové schopnosti, preukazovať elementárne vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu pri realizácii pohybových činností.
- zamerané na postoje: Prejavovať záujem o pohybové činnosti, prezentovať pozitívny vzťah k ich pravidelnej realizácii, aplikovať ich v každodennom živote.

Kompetencie absolventa primárneho vzdelávania z telesnej výchovy sú:

- má vytvorený základný pojmový aparát na veku primeranej úrovni prostredníctvom poznatkov z realizovaných pohybových aktivít, aktuálnych skúseností a športových záujmov,
- dokáže v pohybových činnostiach uplatňovať princípy fair - play, je tolerantný k súperom pri súťažiach, vie kooperovať v skupine, akceptuje práva a povinnosti účastníkov hry, súťaže a svojim správaním prispieva k nerušenému priebehu športovej akcie,
- má osvojené elementárne vedomosti a zručnosti z telesnej výchovy, vie ich aplikovať a tvorivo rozpracovať v pohybových aktivitách v škole i vo voľnom čase,
- má na veku primeranej úrovni rozvinuté pohybové schopnosti, ktoré vytvárajú predpoklad pre optimálnu zdravotne orientovanú zdatnosť,
- dokáže v každodennom živote uplatňovať zásady hygieny, bezpečnosti a ochrany vlastného zdravia,
- pozná a uvedomuje si význam pohybu pre zdravie a dokáže svoje zdravie upevňovať prostredníctvom každodenného pohybu.

Špecifikácia kompetencií, ktoré si má žiak rozvíjať v kontexte s kľúčovými kompetenciami a ich prepojenie so vzdelávacou oblasťou a učebným predmetom

Komunikácia v materinskom jazyku a v cudzích jazykoch:

- vyjadrovať sa veku primeranou športovou terminológiou,
- vyjadrovať svoje názory, vedomosti a pocity súvisiace s realizovanými pohybovými aktivitami,
- interaktívne a kreatívne reagovať na otázky súvisiace so športovou činnosťou,
- dokázať komunikovať o aktuálnych športových udalostiach v škole, obci, regióne ale i významných športových súťažiach a sviatkoch (OH, MS, ME ap.).

Matematická kompetencia a základné, kompetencie v oblasti vedy a techniky:

- pri rozvoji matematických modelov myslenia využívať vyjadrovanie telom a pohybom,
- rozvíjať priestorové myslenie prostredníctvom pohybových aktivít,
- rozvíjať logické myslenie prostredníctvom taktických úloh v pohybových činnostiach,
- využívať poznatky o tele človeka, jeho pohyboch a účinkoch.

Digitálna kompetencia:

- využívať informačné technológie na vyhľadávanie potrebných informácií súvisiacich so športovými aktivitami.

Naučiť sa učiť:

- aktívne využívať informácie zo školskej telesnej výchovy vo voľnom čase
- mať záujem (byť motivovaný) o ďalšie vzdelávanie sa v oblasti športu.

Spoločenské a občianske kompetencie:

- vytvoriť si vlastnú identitu (nájsť si svoje miesto) pri aktívnej športovej činnosti – svojej účasti na nej v rámci skupiny, tímu ap.,
- vedieť rešpektovať práva i povinnosti (svoje i iných) pri realizovaných športových aktivitách,
- vedieť kooperovať pri športových aktivitách,
- byť tolerantný pri iných názoroch na riešenie aktuálneho problému súvisiaceho so športovou aktivitou a zároveň asertívny pri nastoľovaní svojich požiadaviek a formulovaní svojich názorov.

Iniciatívnosť a podnikavosť:

- vedieť s kamarátmi realizovať aj vo voľnom čase naučené pohybové hry a športové aktivity v rôznom prostredí
- byť iniciatívny pri aplikácii pohybových činností do svojho vlastného denného režimu

Kultúrne povedomie a vyjadrovanie:

- mať motorickú gramotnosť (ako výsledok pohybového vzdelávania), ktorá je súčasťou kultúrnej gramotnosti človeka.

3. Obsah učebného predmetu

Prehľad tematických celkov (TC) v jednotlivých ročníkoch

1. Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti
2. Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry
3. Kreatívne a estetické pohybové činnosti
4. Psychomotorické cvičenia a hry
5. Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Tematický celok (TC)	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
Základné lokomócie a nelokomočné pohyb. zručnosti	30%	30%	30%	30%
Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry	30%	30%	30%	30%
Kreatívne a estetické pohybové činnosti	15%	15%	15%	15%
Psychomotorické cvičenia a hry	15%	15%	15%	15%
Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	10%	10%	10%	10%

Obsah tematických celkov formulovaný pre celý stupeň vzdelávania

I. TC: Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti

Kompetencia:

Mať primerane veku a svojim schopnostiam osvojené základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie pohybových činností v priestore) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre

zvládnutie základných gymnastických zručností), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam pre život a šport.

Vedomosti:

- základné lokomócie – poznať, vedieť pomenovať,
- poradové cvičenia – poznať základné a vedieť ich pomenovať,
- elementárna terminológia (názvoslovie) gymnastických polôh, pohybov a cvičení,
- význam základných lokomócií, poradových a gymnastických cvičení,
- základné pravidlá atletických a gymnastických súťaží,
- zásady bezpečnosti a hygieny pri týchto cvičeniach.

Schopnosti a zručnosti:

- proporcionálny rozvoj pohybových schopností prostredníctvom základných lokomócií a nelokomočných zručností (s akcentom na senzitívne obdobia),
- osvojovanie si základných lokomócií v rôznych obmenách, v rôznom priestore,
- osvojenie si základov techniky behov, skokov, hodov,
- na podnet vykonávať základné polohy a pohyby tela a jeho častí,
- vykonávať pohyby okolo rôznych osí tela (obraty, prevaly, kotúle ap.),
- osvojenie si základov techniky kotúľov, stojok, skokov.

Postoje :

- pozitívne vnímať základné lokomócie a nelokomočné zručnosti ako potrebnú a nevyhnutnú súčasť pohybového prejavu človeka a prostriedku na upevňovanie si zdravia,
- správne vnímať význam poradových cvičení pre účelnú organizáciu, bezpečnosť, efektívnejšiu komunikáciu využitie času na cvičenie a športovanie,
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie v týchto aktivitách.

II. TC: Manipulačné (MH), pohybové (PH) a prípravné športové hry (PŠH)

(Tradičné aj netradičné hry)

Kompetencia:

Byť aktívny pri úlohách vyplývajúcich z pravidiel hry, prejavovať schopnosť spolupracovať, dodržiavať dohodnuté pravidlá, technicky správne manipulovať s náčiním a pohybovať sa s ním, odhadovať pohyb náčinia a prispôbiť mu vlastný pohyb v rôznych situáciách a obmenách, prejavovať pozitívny postoj k herným činnostiam, uplatňovať zásady kultúrneho správania sa na športových podujatiach.

Vedomosti:

- základné herné činnosti jednotlivca v MH, PH, PŠH- poznať a vedieť pomenovať,
- základné informácie o hrách a súťažiach, význame súťaživosti v športe,
- správna technika základných herných činností jednotlivca,
- poznatky o správnej manipulácii s herným náčiním,
- poznatky o základných pravidlách realizovaných hier,
- poznatky o zásadách kultúrneho správania sa na športových podujatiach,
- zásady bezpečnosti a hygieny pri hrách.

Schopnosti a zručnosti:

- proporcionálny rozvoj všetkých pohybových schopností prostredníctvom hier,
- osvojovanie si základných herných činností jednotlivca v rôznych obmenách,
- osvojovanie si rôznych spôsobov manipulácie s náčiním,
- realizácia hier v rôznom prostredí, v rôznych obmenách a situáciách,
- osvojovanie si pravidiel vybraných hier a schopnosť podľa nich konať a rozhodovať.

Postoje:

- pozitívne vnímať rôzne hry ako významnú súčasť pohybových aktivít človeka,

- dodržiavať zásady fair – play pri realizovaných hrách,
- adekvátne povzbudzovať pri hrách ako ich aktér i ako divák,
- adekvátne reagovať pri víťazstve i prijať prehru s uznaním kvalít súpera.

III. TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti

(Pohybové prvky z tvorivej dramatiky, pohybové aktivity s hudbou, rytmika, tanec)

Kompetencia:

Mať primerane veku rozvinuté základné sensorické, motorické (pohybové), intelektuálne, kultúrno – umelecké a tvorivé schopnosti, vedieť ich primerane aplikovať v živote i športe prostredníctvom kultivovaného prirodzeného pohybu.

Vedomosti:

- poznať a vedieť pomenovať jednotlivé druhy cvičení a hier, pohybových výrazových prostriedkov tvorivej dramatiky, rytmiky, tanca,
- poznať správnu techniku jednoduchých cvičení, pohybov i nadväzovaných pohybových motívov tanca, rytmiky a tvorivej dramatiky,
- poznať správne držanie tela, polohy tela a jeho častí, pohyby tela a jeho častí v kontexte so slovným alebo hudobným podnetom.

Schopnosti a zručnosti:

- proporcionálny a veku primeraný rozvoj koordinačných pohybových schopností s akcentom na priestorovo – orientačné a rytmické schopnosti,
- veku primeraný rozvoj dramatických schopností a zručností,
- osvojovanie si základných rytmických a tanečných cvičení v rôznych obmenách,
- osvojovanie si základných rytmických a tanečných cvičení v rôznom prostredí, v rôznych obmenách
- rozvoj tvorivej improvizácie, kreativity, imaginácie, vizualizácie.

Postoje:

- pozitívne vnímať spojenie slova, hudby a pohybu ako potrebnú súčasť pohybových činností človeka,
- pozitívne reagovať na partnerov v tanci i hre a upevňovať sociálne vzťahy v skupine,
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie a dokázať vnímať a precítiť pohyb.

IV. TC: Psychomotorické cvičenia a hry

(Joga, relaxačné, dýchacie, strečingové cvičenia)

Kompetencia:

Mať primerane veku osvojené správne držanie a vnímanie svojho tela pri pohybových činnostiach, vedieť aplikovať širokú škálu cvičení zameraných na vnímanie vzájomného pôsobenia psychiky a pohybu, relaxáciu, dýchanie, flexibilitu ako základ sebapoznania, sebaakceptácie, dôvery vo vlastné sily.

Vedomosti:

- elementárne poznatky o ľudskom tele (časti tela, vnútorné orgány) pri pohybovej činnosti,
- správne držanie tela, polohy tela a jeho častí, pohyby tela a jeho častí - poznať a vedieť pomenovať,
- zásady bezpečnosti, hygieny a psychohygieny pre zdravie.

Schopnosti a zručnosti:

- osvojovanie si základných psychomotorických cvičení v rôznych obmenách (spojenie zmyslového vnímania s kinestetickým v časovo – priestorových vzťahoch),
- proporcionálny rozvoj koordinačných pohybových schopností a flexibility,
- vytváranie návyku správneho držania tela v rôznych polohách,

- vytváranie návyku vedomého parciálneho dýchania, fyziologicky správneho dýchania,
- osvojovanie si pohybových cvičení so zameraním na koncentráciu a pozornosť,
- osvojovanie si pohybových aktivít zameraných na čiastočnú i celkovú relaxáciu.

Postoje:

- pozitívne vnímať prejavy svojho tela pri pohybe, ako potrebnú súčasť pohybu človeka,
- formovať pozitívne vzťahy v skupinách, empatiu.

V. TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

(Plávanie, turistika, korčuľovanie, lyžovanie a i.)

Kompetencia:

Mať primerane veku osvojené základné zručnosti z plávania, turistiky, korčuľovania, lyžovania, bicyklovania a i., vedieť ich primerane aplikovať v živote i športe.

Vedomosti:

- plávanie – elementárne poznatky o význame plávania, technike základných plaveckých zručností a možnostiach aplikácie plávania vo voľnom čase,
- turistika a pohyb v letnej prírode – elementárne poznatky o význame turistiky, jej druhoch a spôsoboch, pešia turistika a pobyt v prírode – základné zručnosti, cykloturistika a p., informácie o možnostiach aplikácie turistiky vo voľnom čase,
- lyžovanie a pohyb v zimnej prírode – aktivity a hry so sánkami, klzákmi, hry so snehom a na snehu, elementárne poznatky o význame lyžovania, základné pohybové zručnosti z lyžovania, informácie o možnostiach aplikácie lyžovania vo voľnom čase,
- korčuľovanie a pohyb na ľade – klzanie a hry na ľade, elementárne poznatky o význame korčuľovania, základné pohybové zručnosti z korčuľovania, informácie o možnostiach aplikácie korčuľovania vo voľnom čase,
- bicyklovanie – elementárne poznatky o význame bicyklovania, základné pohybové zručnosti z bicyklovania, informácie o možnostiach bicyklovania vo voľnom čase.

Schopnosti a zručnosti:

- osvojovanie si základných zručností z plávania, turistiky, korčuľovania, lyžovania v rôznych obmenách
- proporcionálny rozvoj všetkých pohybových schopností prostredníctvom sezónnych pohybových aktivít
- rozvoj senzorických schopností – pociťovanie, vnímanie, odhad času, priestoru
- rozvoj kultúrno – umeleckých schopností – kultúra pohybového prejavu, precítenie pohybu, interpretácia, kreativita
- rozvoj intelektových schopností – všeobecná inteligencia v kontexte s poznávacími aktivitami
- realizácia sezónnych pohybových aktivít v rôznom prostredí, v rôznych obmenách

Postoje:

- pozitívne vnímať pohybové aktivity v prírode ako potrebnú súčasť pohybu človeka,
- pozitívny vzťah k prírode, pohybovým aktivitám v rôznom prírodnom prostredí, ochrana prírody.

Využitie prierezových tém a prepojenie s inými predmetmi

V každom tematickom celku treba vytvoriť priestor pre sebapoznávanie žiakov prostredníctvom pohybu, rozvoj tvorivosti žiakov a pohybovú improvizáciu. Vytvárať úlohy divergentného typu, aby aj žiaci

objavovali a hľadali možné riešenia v pohybových úlohách (OSR). Vytvárať tiež priestor na samostatné oboznamovanie sa žiakov s novým náčiním, novými pohybovými činnosťami a pod. Realizovať systematicky komunikáciu s jednotlivcom, skupinou i triedou o realizovaných činnostiach, splnených resp., nesplnených úlohách, pocitoch a náladách pri cvičení, hre a súťažení (Etická výchova).

Tematický celok „Základné lokomočné a nelokomočné pohybové zručnosti“ poskytuje veľký priestor na aplikáciu širokej škály pohybových činností. Zaraďujú sa do neho prvky poradovej prípravy (OSR, využitie matematiky), ktorá má byť funkčná z hľadiska účelnej organizácie činností v priestore, z hľadiska bezpečného pohybu v priestore i z hľadiska efektívneho využívania času na pohybové aktivity. Odporúčame vyhýbať sa drilovému nácviku jednotlivých prvkov prípravy. Za vhodné sa považujú predovšetkým hry, v ktorých si nenásilným a veku primeraným spôsobom dané aktivity žiaci osvoja.

Podstatnú časť tematického celku tvorí rozvoj základných lokomócií. Túto časť pohybového vzdelávania treba vnímať ako prípravu pre základné atletické disciplíny – beh, skok, hod. Žiaci si postupne osvojujú elementárne základy techniky týchto činností a postupne ich vzájomné kombinácie napr. chôdza a skok, beh a skok. V tomto tematickom celku môžeme využiť priestor dopravného ihriska (DV).

Treťou časťou tematického celku sú elementárne zručnosti z akrobacie, ktoré sa vnímajú ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností. Akcentujú sa predovšetkým zmeny polôh, obraty, prevraty, polohy strmhlav a tiež pohyb po zúžených a zvýšených plochách opory. Samozrejme sa tieto činnosti kombinujú so základnými lokomóciami.

V tematickom celku „Hry“ sa začína manipulačnými hrami, ktoré nadväzujú na hry charakteristické pre predškolskú telesnú výchovu. Žiaci sa oboznamujú s rôznym športovým ale i netradičným náčiním a spôsobmi manipulácie s ním. Tu sa vytvára veľký priestor na samostatné objavovanie rôznych možností manipulácie s náčiním žiakmi (OSR). Na základe toho učiteľ môže zdokonaľovať jednotlivé činnosti a aplikovať ich v nenáročných manipulačných hrách.

Pohybové hry nadväzujú na manipulačné a tvoria významnú časť výučby telesnej výchovy v primárnej edukácii. Mali by byť realizované počas všetkých štyroch ročníkov. Odporúča sa proporcionálne zaraďovanie všetkých druhov pohybových hier (skákačky, naháňačky, triafačky ap.) a tiež hier zameraných na rozvoj všetkých pohybových schopností (OŽZ).

Paralelne s nimi sa v treťom a štvrtom ročníku zaraďujú prípravné športové hry. Učiteľ si môže podľa podmienok a tradícií školy vyberať z rôznych športových hier (MV). K základným hrám, ktorých elementárne základy herných činností jednotlivca by mali žiaci zvládnuť patrí futbal, basketbal, hádzanú, volejbal a tenis. Odporúčame však realizovať aj základy hier, ktoré sa stávajú na školách obľúbenými – napr. florbal, tenis.

V tematickom celku „Kreatívne a estetické pohybové činnosti“ sa vytvára priestor pre kreatívneho učiteľa. Rôznymi pohybovými prostriedkami môže dosiahnuť rozvoj požadovaných kompetencií. Široká škála výrazových prostriedkov rytmiky, tanca, tvorivej dramatiky i gymnastiky vytvára podmienky aj pre rozvoj tvorivosti žiakov (Hudobná výchova). Akcentujeme dôraz na utváranie a upevňovanie návyku správneho držania tela (OŽZ) a estetického a kultivovaného pohybového prejavu (MKV).

V prvom ročníku odporúčame začínať jednoduchými rytmickými cvičeniami kde sa pohyb spája so slovom, s vytlieskavaním, vydupávaním. Vhodná je celá škála riekaniek a motivovaných pohybov (Hudobná výchova). Postupne možno pridávať dramatizáciu (MV). Príbehy zo života zvierat, rozprávkových bytostí či fantazijného sveta (Slovenský jazyk a literatúra) sú výborným námetom na pohybové stvárnenie a tvorivú improvizáciu (MV).

V druhom ročníku sa odporúča vo väčšej miere využívať hudbu. Možno používať jednoduché hudobné nástroje (tamburína, ozvučené paličky alebo vyrobené nástroje žiakmi) a rytmizovať pohyb (MV). Základné tanečné kroky a malé tanečné väzby sú základom pre osvojovanie si niektorých regionálnych ľudových tancov (MKV), alebo aj tancov moderných. Výber sa ponecháva na učiteľa a jeho možnosti.

V poslednom ročníku sa odporúča klásť dôraz na schopnosť tvoriť vlastné zostavy či malé väzby resp., dokázať improvizovať na hudobný motív (TPPZ, využitie hudobnej výchovy) ap.

Tematický celok „Psychomotorické cvičenia a hry“ je vnímaný ako významná súčasť prípravy žiaka na zvládnutie náročných úloh v škole i živote. Akcentuje sa význam týchto pohybových aktivít pre zdravie žiaka (OŽZ). Poznávaním vlastného tela, jeho možností a limitov sa žiak postupne učí vnímať telo ako

celok. Správne držanie tela pri rôznych polohách, správne dýchanie a schopnosť relaxácie sú základnými úlohami, ktoré vedú k získaniu potrebných kompetencií (OŽZ).

Učiteľ podobne ako pri predchádzajúcom tematickom celku môže využívať rôzne pohybové prostriedky, ktorými žiakom sprostredkuje potrebné informácie a základné zručnosti. Ak má učiteľ teoretickú i praktickú prípravu z jogy (MKV), môže aplikovať relaxačné a dychové cvičenia z tohto systému.

K aplikácii základných psychomotorických cvičení a hier však nie je treba žiadny špeciálny výcvik. Psychomotorika je zameraná na prežívanie pohybu, radosti z pohybu (OSR). Psychomotorika patrí k faktorom podporujúcim zdravie. Žiak sa učí vnímať svoje telo, jeho časti. Významnou úlohou je aj naučiť žiaka vnímať svalové napätie a uvoľnenie a jeho spojenie s duševným napätím, ale i celkové pocity svojho tela pri cvičení (OŽZ). Cieľom snaženia učiteľa by malo byť, aby žiaci prostredníctvom pohybu získavali čo najviac skúseností a poznatkov o sebe z hľadiska fyziologického, kognitívneho i emocionálneho (Prírodoveda). Tieto poznatky sa potom stávajú základom pre sebaopoznanie, sebazdokonaľovanie a konanie.

Významným prvkom sú psychomotorické hry. Umožňujú prejavovať individualitu osobnosti (OSR) a súčasne zapájajú žiaka do kolektívu. Sú typické tiež tým, že využívajú netradičné pomôcky a nie sú v nich víťazi a ani porazení. Môžu byť zamerané na rozvoj hmatového, optického či akustického vnímania, alebo na rozvoj rovnováhy či priestorovej orientácie.

Široko koncipovaným je aj tematický celok „*Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti*“. Pri tomto tematickom celku považujeme za dôležité, aby sezónne činnosti boli realizované počas celého školského roka a vo všetkých ročníkoch a tým zabezpečili primerané podmienky na otužovanie našich žiakov ako významného prvku pri prevencii chorôb a upevňovaní zdravia. Pri tomto tematickom celku môžeme využívať aj exteriér školy (EnV). Aktivity turistického charakteru možno ich realizovať počas celého roka. Akcentuje sa predovšetkým chôdza po rôznych povrchoch, terénoch a prekonávanie terénnych prekážok (EnV).

Za nevyhnutnú súčasť sa považuje aj realizácia plávania – základného plaveckého výcviku vo 4. ročníku (OŽZ). Bicyklovanie na dopravnom ihrisku (DV) možno tiež realizovať na našej škole. Ďalšou možnosťou v zimnom období sú zimné športy (kĺzanie, korčuľovanie, sánkovanie) a využitie ihriska s ľadovou plochou, školského dvora a prostredia v obci (EnV). Klasické korčuľovanie na ľade možno tiež realizovať na našej škole, využívame ľadovú plochu ihriska za našou školou. Bicyklovanie a jazda na kolobežkách sú významnými voľno časovými aktivitami žiakov mladšieho školského veku, ktoré môžeme tiež realizovať práve na našom dopravnom ihrisku (DV).

4. Požiadavky na výstup pre 1. stupeň ZŠ

TC: Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti – obsahový štandard

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky vykonávať základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností), poznať ich možnosti aplikácie a vníma ich význam v živote i športe.

Základné pojmy: chôdza, beh, hod, skok, lezenie, plazenie, šplhanie, rad, zástup, družstvo, skupina, čiara, priestor, základné povely poradovej prípravy, štart, cieľ, súťaž, gymnastické náradie (žinenka, mostík, trampolínka, lavička, rebriny ap. – čo sa v objekte školy nachádza).

Základné poznatky:

- zásady bezpečného a účelného pohybu v telovýchovných objektoch,
- základy správnej techniky behov, skokov, hodu loptičkou,
- základy správnej techniky gymnastických cvičení,
- o význame základných lokomočných a nelokomočných pohybov.

Základné pohybové aktivity:

- bežecká abeceda, beh – rýchly, vytrvalostný, skok do diaľky, hod loptičkou,

- kotúle – vpred, vzad, stojka na lopatkách, rovnovážne výdrže, obraty, poskoky, skoky na pružnom mostíku a trampolíne, výskoky a zoskoky z gymnastického náradia.

TC: Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti – výkonový štandard

- Správne pomenovať základné lokomócie, základné nelokomočné pohyby, základné atletické disciplíny, základné cvičenia z akrobacie a poradové cvičenia realizované vo výučbe.
- Ukázať správne technické predvedenie základných lokomócií i základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách.
- Uplatniť základné lokomócie, poradové cvičenia i gymnastické zručnosti v hrách, súťažiach a iných pohybových činnostiach.

TC: Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry – obsahový štandard

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky manipulovať s herným náčiním, poznať a aplikovať v hre dohodnuté pravidlá, byť v hre aktívny a prejavovať k nej pozitívny postoj.

Základné pojmy: pohybová hra, hráč, spoluhráč, súper (protihráč), kapitán, rozhodca, pravidlá hry, ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), bránka, kôš, hracie náčinie (lopta, páłka, hokejka ap.), gól, bod, prihrávka, strel'ba, vedenie lopty, držanie lopty, útok – útočník, útočná činnosť, obrana – obranca, obranná činnosť.

Základné poznatky:

- o pravidlách realizovaných hier,
- o správnej technike základných herných činností jednotlivca realizovaných hier,
- o význame jednotlivých hier na rozvoj určitých pohybových schopností alebo osvojovaných pohybových zručností,
- o význame hier pre zábavu i zdravie.

Základné pohybové aktivity:

- hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním,
- pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných),
- pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných si elementárnych pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastických, atletických, plaveckých ap)
- Prípravné športové hry – zamerané na futbal, basketbal, hádzanú, volejbal, tenis.

TC: Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry – výkonový štandard

- Pomenovať a poznať základné herné činnosti jednotlivca, poznať názvy hier realizovaných vo výučbe.
- Aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich.
- Ukázať a uplatniť správnu techniku manipulácie s náčiním.
- Ukázať a uplatniť správnu techniku herných činností jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe.
- Využiť naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda) a aplikovať ich aj v bežnom živote (vo voľnom čase).

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti – obsahový štandard

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky vykonávať cvičenia s dôrazom na presnú lokalizáciu pohybov v čase a priestore, poznať ich možnosti aplikácie, dokázať vyjadriť pohybom slovný, názorný i hudobný motív a vnímať ich, poznať význam kultivovaného a estetického prejavu v živote i športe.

Základné pojmy: rytmika, tanec – jeho druhy, tanečný krok, tanečný motív, pohybová tvorivosť, fantázia pri pohybovej činnosti, tanečná improvizácia.

Základné poznatky:

- o význame pohybovej kultúry (správneho pohybového prejavu) pri realizácii pohybových činností – akcent na správne a estetické držanie tela, kultúrnosť (kultivovaný pohybový prejav).

Základné pohybové aktivity:

- tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky, so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách,
- rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov,
- pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka),
- pohybová improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy,
- tanečná improvizácia na základne naučených tanečných krokov, motívov, väzieb.

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosť – výkonový štandard

- Správne pomenovať základné gymnastické cvičenia, tanečné kroky a činnosti realizované vo výučbe.
- Ukázať správne technické predvedenie rytmických cvičení, tanečných krokov, motívov v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe.
- Zladiť pohyby, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou.
- Uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno – pohybových, tanečných a dramatických hrách, no i pri iných pohybových činnostiach.

TC: Psychomotorické cvičenia a hry – obsahový štandard

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam vykonávať základné psychomotorické cvičenia poznať ich význam, možnosti aplikácie, dokázať vyjadriť pohybom navodený motív, vnímať význam cieleného pohybu pre zdravie (antistresové cvičenia).

Základné pojmy: názvy častí tela, polôh tela i jeho častí, správne držanie tela

Základné poznatky:

- o význame pohybu i jednotlivých druhoch cvičení pre zdravý vývin,
- o prejavoch a reakciách organizmu na pohybovú aktivitu,
- o správnom dýchaní pri cvičení i každodenných aktivitách.

Základné pohybové aktivity:

- koordinačné cvičenia a hry,
- relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry,
- aktivity zamerané na rozvoj dýchania,
- naťahovacie (strečingové) cvičenia,
- cvičenia na rozvoj flexibility.

TC: Psychomotorické cvičenia a hry – výkonový štandard

- Správne pomenovať základné polohy tela, druhy realizovaných cvičení z oblasti psychomotoriky.
- Ukázať správne základné polohy tela a primerane svojim schopnostiam vykonávať psychomotorické cvičenia v rôznych obmenách.
- Uplatniť prvky psychomotoriky a psychomotorických hier a prežívať pocity radosti z pohybu a hry.
- Poznať jednoduché testy na posudzovanie svojej flexibility, držania tela, dýchania.

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti – obsahový štandard

Vedieť základy elementárnych pohybových zručností súvisiace s realizovanými sezónnymi pohybovými činnosťami (plávaním, turistikou, korčuľovaním, lyžovaním, bicyklovaním a i.), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam v živote i športe

Základné pojmy: plavecký spôsob (kraul, znak, prsia), splývanie, štartový skok, obrátka, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, korčuľovanie – kolieskové korčule, korčule, sánkovanie, lyžovanie, lyže – zjazdové, bežecké, skokanské, zjazd, slalom, beh na lyžiach.

Základné poznatky:

- o význame otužovania sa, plávania, pobytu a pohybu v prírode v každom ročnom období pre zdravie s akcentom na špecifiká jednotlivých období,
- o hygiene, pravidlách pohybu a bezpečnosti pri realizácii plávania a aktivít v prírode,
- o technike základných pohybových zručností realizovaných aktivít v prírode.

Základné pohybové aktivity:

- cvičenia a hry zamerané na oboznámenie sa s vodným prostredím, splývanie, dýchanie a orientáciu vo vode,
- skoky do vody z rôznych polôh,
- nácvik techniky jedného plaveckého spôsobu,
- chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom k povrchu a terénu,
- jazda, hry a súťaže na kolobežke, bicykli,
- korčuľovanie – jazda vpred, vzad, zastavenie, obrat, hry a súťaže na korčuliach
- lyžovanie – základná manipulácia s lyžami a palicami, chôdza, obraty, výstupy, zjazdy, brzdenie jazdy, oblúky.

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti – výkonový štandard

- Správne pomenovať základné pohybové činnosti vo výučbe realizovaných druhov sezónnych pohybových aktivít.
- Ukázať správne technické predvedenie elementárnych pohybových zručností vo výučbe realizovaných sezónnych pohybových činností v rôznych obmenách.
- Uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách, súťažiach ap. v škole i vo voľnom čase.

5. Metódy a formy práce

Pri vyučovaní telesnej výchovy by sa mali využívať nasledovné metódy, ktoré zefektívnia vyučovanie telesnej výchovy:

- motivačné metódy: motivačný rozhovor, motivačný výklad, motivačné rozprávanie, besedy, motivačné demonštrácie
- expozičné metódy: výklad, vysvetľovanie, opis, demonštrácia, metóda ukážky, metóda pozorovania, napodobňovania, metóda hry, metódy s heuristickou funkciou, samostatná práca žiakov
- fixačné metódy: napodobňovanie, opakovanie, metódy pasívneho pohybu a pohybové kontrastu, tiež herné a súťaživé metódy
- diagnostické metódy: metódy pozorovania, testy, metódy rozhovoru

a jednotlivé formy práce:

- ranné cvičenia (denne na začiatku 1. vyučovacej hodiny),
- telovýchovné chvíľky počas vyučovacích hodín (denne niekoľkokrát na všetkých predmetoch, keď učiteľ pozoruje u žiakov únavu resp. nekoncentrovanosť),
- rekreačné využívanie prestávok (denne predovšetkým cez veľkú prestávku využívať možnosti školského dvora, telocviční, voľných priestorov ap.). V prípade nepriaznivého počasia (nedá sa ísť

von, v triedach a na chodbách je vydýchaný vzduch) zabezpečiť potrebu okysličovania organizmu 2 – 3 minútovými aktivizačnými cvičeniami na začiatku vyučovacích hodín,

- vyučovacia hodina telesnej výchovy (hlavná organizačná forma),
- pohybové aktivity v školskom klube (ako dôležitá súčasť popoludňajšie činnosti),
- záujmové krúžky na škole s pohybovým zameraním (výberová forma aktivít),
- školské športové súťaže – pravidelné i jednorazové,
- kurz základného plávania,
- škola v prírode (v rôznom ročnom období s aktívnym využitím sezónnych športových aktivít v prírode),
- cvičenia v prírode (2 x ročne v rozsahu po 4 hodiny v každom ročníku).

Keďže naša škola nemá vyhovujúce podmienky pre vytváranie špecializovaných oddelení pre žiakov zdravotne oslabených, nemôžeme realizovať povinné hodiny zdravotnej telesnej výchovy.

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje: odborné publikácie k daným témam, webové stránky s témou telesnej výchovy, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má naša škola k dispozícii

7. Hodnotenie predmetu

Na hodnotenie predmetu vychádzame s Metodického pokynu č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Telesnú výchovu klasifikujeme. Hodnotenie žiaka musí byť komplexné, založené na princípe individuálneho prístupu k osobnosti. Hlavným kritériom hodnotenia má byť individuálne zlepšenie v pohybových zručnostiach, vedomostiach, psychomotorických schopnostiach, v snahe o lepšie výkony, ale i angažovanosť v telesnej výchove. Z týchto okolností prevládajúcim znakom v smere k žiakovi by malo byť pozitívne hodnotenie, ale v smere k rodičom odbornejšie, komplexnejšie, objektívnejšie, ale z hľadiska pozitívneho smerovania pôsobenia rodiča na dieťa i konštruktívnejšie hodnotenie.